

Pokojninski zakon še ta mesec v državnem zboru

Kot je minister za delo **Tone Rop** povedal na tiskovni konferenci to sredo, se bo usklajevanje mnenj o novem pokojninskem zakonu s socialnimi partnerji nadaljevalo tudi v tem tednu. Tudi vlada se mora o predlogu zakona, o katerem so končali le pogajanja znotraj koalicije, še odločiti.

Na naše vprašanje, kakšne so možnosti socialnih partnerjev, da bi na rešitve v tem zakonu vplivali prej, kot bo poslan v državni zbor, je minister odgovoril:

»Socialni partnerji so v dosedanjih razpravah imeli prednost, saj so vseskozi lahko dajali predloge in mnenja. Je pa en sindikat bil zlasti le proti.

ZSSS nam je svoje predloge poslala v 12 točkah. O njih smo se pogovarjali na strokovni usklajevalni skupini, kjer smo za večino pripomb ZSSS ugotovili, da so strokovno sprejemljive. Med pripombami ZSSS pa je ključna ta, da bi bila pogoj za upokojitev le delovna doba, 35 let za ženske in 40 let za delovne moške. Ker je to ugodnejše kot po še veljavni ureditvi, smo zunanje strokovnjake povprašali, ali takšen sistem velja še kje. Zvedeli smo, da je starost povsod eden od pogojev za upokojitev. Tako je zaradi tega, ker je s starostjo povezano tveganje. Delovna doba je lahko le osnova za določitev višine pokojnine.

Ta zahteva ZSSS je zavestno izključujoča, je ultimatum, ki usklajevanja ne omogoča.

Mi še naprej iščemo čim širše soglasje, socialni partnerji pa imajo pri tem vso prednost.«

Iz gradiva za novinarje o predlogu zakona (besedila zakona še nismo dobili) povzema mo še nekaj ključnih rešitev in izhodišč novega pokojninskega zakona, ki bi po Ropovih besedah lahko bil sprejet po desetih mesecih.

Pridobljene pravice bodo zavarovane. To pomeni, da zavarovancem ostajajo vse pravice, ki jim gredo na podlagi sedanjih predpisov, seveda le sorazmerno z že izpolnjeno zavarovalno dobo in doseženo starostjo. Zavarovancem, ki se bodo upokojevali po uveljavitvi novega zakona, bo sorazmerni del pokojnine izračunan na podlagi zavarovalne dobe in starosti po še veljavnem sistemu, drugi del pa po novem zakonu. Nova uredi-

tev bo uveljavljena postopno, povsem šele leta 2019.

Minimalni pogoj za pridobitev starostne pokojnine bo 40-letna pokojninska doba (za ženske 38 let) in starost 58 let.

Za pridobitev polne starostne pokojnine bodo morali biti moški stari najmanj 65, ženske pa 63 let. Za vsak manjkajoči mesec bo pokojnina manjša za 0,3 odstotka.

Zavarovanci, ki bodo dopolnili 58 let in imeli vsaj minimalno pokojninsko dobo, se bodo lahko upokojili brez odbitkov (malusov): če bodo delo izgubili zaradi stečaja ali nezmožnosti delodajalca, da jim da drugo delo; če bodo določeni za presežne delavce; če bodo popolnoma izgubili delovno zmožnost; če bodo dalj časa brezposelni.

Pokojninska osnova se bo odmerila od mesečnega povprečja plač v katerih koli zaporednih 25 letih zavarovanja po letu 1970, ki so za zavarovanca najugodnejša.

Na ugotavljanje pokojninske dobe bodo vplivala tudi **dodana obdobja**, ki bodo štela le za izpolnjevanje pogojev za upokojitev (študij, vojaščina). Pri invalidskem zavarovanju bo uveljavljena **prišteta zavarovalna doba**, po kateri se bo invalidu štel tudi del dobe od nastanka invalidnosti do izpolnitve minimalnih pogojev za upokojitev.

Najnižja pokojninska osnova bo 64 odstotkov povprečja plač in zavarovalnih osnov iz prejšnjega leta. Osnova najvišje pokojnine pa bo štirikrat večja od osnove najnižje pokojnine.

Namesto beneficirane delovne dobe bo uveden sistem dodatnega zavarovanja. Delavci na delovnih mestih, ki ne morejo dočakati polne starosti za upokojitev, bodo lahko prejeli poklicno pokojnino in rento, seveda le, če bodo delodajalci zanje plačevali ustrezno večji prispevek.

Invalidsko zavarovanje bo ločeno od starostnega. Za nevarnost poškodb pri delu in poklicnih obolenj bodo delodajalci plačevali posebne prispevke. Če bo invalidnost posledica poškodbe pri delu ali poklicnega obolenja, delodajalci invalida ne bodo smeli odpustiti. Če zanje ne bodo imeli dela, jim bodo morali plačevati nadomestilo. Škodljiva absolutna zaščita invalidov, tudi tistih, ki jim delodajalci ne izplačujejo plač, bo torej opuščen.

Drugi invalidi bodo veliko manj zaščiteni.

Na strani 3 preberite pogovor s Pavletom Vrhovcem o konferenci EU prejšnji teden v Bruslju

»Bojim se, da naša država preveč hiti«

»Delavski direktor mora imeti svoje mnenje,« pravi Janja Krašovec, ki to vlogo opravlja v Merkurju

Če je podjetje tako kot dolina nekje ob robu, je marsikaj drugače, pravi Slavica Čuk, predsednica SKEI v Kovinoplastiki Lož

Mercator odstranjuje nezaželenega sindikalnega zaupnika

V zvezi z zapisi v vašem mediju, ki zadevajo postopke za ugotavljanje trajno presežnih delavcev v Poslovnem sistemu Mercator, d. d., daje uprava Poslovnega sistema Mercator, d. d. naslednjo izjavo:

Z razvojnim načrtom do leta 2000 je Mercator opredelil pomembne cilje:

- povečanje sedanjega tržnega deleža s 16 na 20 % v slovenski trgovini;

- postati evropsko primerljiva trgovska družba;

- postati najboljša trgovska družba v državi s primernim dobičkom;

- postati trgovska družba z zadovoljnimi kupci, delničarji in zaposlenimi.

V letošnjem letu je Mercatorjeva naloga ustvariti okoli 1,1 mrd SIT dobička. Ocene polletnih rezultatov kažejo, da bo s tempom dosedanjih naporov, nalogo moč uresničiti.

Med ukrepi za uresničitev ciljev je med drugimi ukrepi navedeno tudi zniževanje stroškov dela na osnovi racionalne notranje organiziranosti in organizacije delovnih procesov ter optimalnega števila zaposlenih. Racionalizacija notranje organiziranosti pomeni združitve 14 profitnih centrov v en profitni center Mercator Trgovina Ljubljana v okviru družbe Poslovni sistem Mercator, d. d. (obvladujoča družba). Notranja strukturiranost obvladujoče družbe je razvidna iz akta o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest, na katerega je podal mnenje sindikat, svet delavcev pa je v skladu z zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju opravil skupno posvetovanje z upravo. Oba organa sta o navedenem aktu dala pozitivno mnenje.

Uprava družbe je skladno z zakonom o delovnih razmerjih in podjetniško kolektivno pogodbo 19. 5. 1998 sprejela sklep o ugo-

totiviti obstoja trajnega prenehanja potreb po delu 150 delavcev in s tem sprožila uradni postopek ugotavljanja trajno presežnih delavcev v družbi. Navedeni sklep je bil skupaj s celotnim gradivom v zvezi z reorganizacijo obvladujoče družbe, ki je razlog za nastanek trajno presežnih delavcev, 25. 5. 1998 poslan svetu delavcev in sindikatu družbe, ki sta dokumenta obravnavala na sejah 1. 6. 1998 in ga podprla.

Uprava, vodilni delavci in delavci v strokovnih službah družbe so osebno seznanili vse delavce, na katere se nanaša predmetni sklep o ugotovitvi obstoja trajnega prenehanja potreb po delu delavcev – to je vseh 800 režijskih delavcev. Sestanki so potekali od 26. do 28. 5. 1998. V začetku junija 1998 so prav vsi delavci obvladujoče družbe prejeli zgbanko, v kateri so pojasnjeni Mercatorjevi cilji v prihodnosti in razlogi za nastanek trajno presežnih delavcev. Optimalno število zaposlenih s tem še ni doseženo, optimizacija števila zaposlenih je trajen proces.

Uprava je opravila vrsto aktivnosti z namenom, da bi motivirala čimveč zaposlenih, da z lastno aktivnostjo skušajo ublažiti socialno komponento presežnih delavcev. Tako se je pred sprejemom programa v tem letu 26 delavcev, po njem pa še 52, torej skupno 78 delavcev odločilo za odhod iz družbe, ker so našli različne oblike in načine za rešitev eksistence. Tak način razreševanja presežnih delavcev vseskozi podpirajo sindikat, svet delavcev in nadzorni svet.

Uprava Poslovnega sistema Mercator, d. d. zaposlenim in njihovim organom jamči in zagotavlja spoštovanje zakonov in kolektivne pogodbe na sploh, ne le glede ugotavljanja presežnih delavcev. Tako je v programu, ki ga je 9. 7. 1998 sprejel nadzorni svet, poimensko navedla delavke in delavce, katerih delo je sicer postalo trajno nepotrebno, vendar jim delovno razmerje preneha le pod pogoji, ki jih določa zakon (delavke na porodniški, bolniški staleži, invalidi, starejši delaci) in te pogoje je tudi eksplicitno navedla. V prikazovanju problematike se največkrat zamenjujeta ali celo enačita dva povsem različna inštituta; trajno prenehanje potreb

po delu na eni in prenehanje delovnega razmerja na drugi strani.

Pravilnost in zakonitost postopkov ugotavljanja presežnih delavcev je ugotovila tudi delovna inšpekcija, ki je bila opravljena 9. 7. 1998, pred sejo nadzornega sveta.

Glede na sugestije sindikata in sveta delavcev družbe je nadzorni svet upravi priporočil, naj še enkrat, predvsem z vidika socialnih elementov, ponovno prouči primernost uvrstitve prej navedenih kategorij zaposlenih med presežne delavce. Pri tem seveda ni nobene dvoma, da tudi tem zaščitenim kategorijam lahko trajno preneha potreba po delu. S to ugotovitvijo se je strinjal tudi prvi zastopnik Zveze svobodnih sindikatov – RO delavcev v trgovini, ki se je poleg sekretarja RO g. Bartola udeležil seje izvršnega odbora sindikata družbe 8. 7. 1998, ko je obravnaval navedeno problematiko.

In še o problemu gospoda Dušana Đorđevića: v programu je navedeno, da se v Mercator Trgovini Ljubljana ukinja delovno mesto komercialista v organizacijski enoti v Postojni, ki ga zaseda gospod Đorđević, kar seveda nima nobene zveze z njegovo sindikalno dejavnostjo. Prav zaradi te je v programu navedeno, da je zakonski zadržek za prenehanje delovnega razmerja imuniteta, čeprav uradnega dokumenta o tem, ali je imenovani res sindikalni zaupnik, družba nima. Žal nam je, da se je vprašanje gospoda Dušana Đorđevića medijsko posebej izpostavilo in v javnosti tendenciozno prikazalo kot lov na sindikalne zaupnike in šikano upravi neprijetnega sindikalnega zaupnika.

Uprava posebej poudarja, da doslej še ni bil izdan noben posamični individualni sklep o uvrstitvi delavca med trajno presežne delavce ter o prenehanju delovnega razmerja. Uprava bo spoštovala priporočila nadzornega sveta in bo pri kategorijah delavcev, ki so bile izpostavljene, še enkrat posebej skrbno preverila vse okoliščine, preden bo posamični individualni sklep izdan.

Zmanjšanje števila zaposlenih, ki je zlasti v režiji neizbežna nujnost za konkurenčnost družbe na trgu, je skušala uprava doseči in bo tudi v prihodnje skušala doseči

na kar najmanj boleč način, o čemer priča število delavcev, s katerimi je družba na njihovo pobudo dosegla sporazum oz. dogovor.

Zoran Jankovič,
predsednik uprave Poslovnega sistema Mercator

Življenje je eno samo zrcalo

Nekako sem dolgo upal in se bal, da, minister, preprosto nočete razumeti najine polemike oziroma vsega dosedanjega dopisovanja med nama. Upal sem tudi, da vaše dopisovanje z mano praznaprav ni raven vaše kulture in omike. Žal sem se tudi tu uštel. Vaš zadnji odgovor, kjer vse dosedanje polemike vržete skupaj in pomešate v eni košari, mi potrjuje, da pri vašem odgovarjanju ni šlo za slabo prespane noči in vstajanje z napačno nogo, ampak za nekaj več: za značaj ljudi. Za to, kako kdo razume problematiko slovenskih delavcev in reševanje njihovih problemov, je potrebno prelistati nekaj najinih dopisovanj za nazaj in slehernemu bralcu bo jasno, za kaj se kdo zavzema in kaj kdo predlaga skozi številne zakone in socialno politiko. Že nekaj časa se ne razumeva, reciva temu pogojno, kot socialna partnerja, pri zakonu o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti in tem zadnjem, "Kebričevem zakonu": zakonu o spremembah in dopolnitvah zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. No, pokojninska reforma je posebna zgodba med nama. Zagotovo pa se globoko strinjam z vašo modrostjo: "Reci, kar hočeš, resnica se preklicati ne da." V vaši polemiki ste jo tako vi kot vaša služba oziroma podjetje velikokrat želeli preklicati, in če natanko prelistate to, kar se vam je zapisalo, boste ponovno ugotovili, da se je res ne da.

Glede praznega soda pa toliko: prav bi bilo, spoštovani minister, če bi se otresli vašega vnaprejšnjega sklepanja: "Kar si, mi tako glasno doni v ušesih, da ne morem slišati, kaj mi govoriš."

Čemu slepcu zrcalo, je zagotovo posebno vprašanje. Je pa življenje zrcalo, v njem se vedno zrcalimo mi, tisti, ki vidite, in tisti, ki ne vidimo.

Rajko Lesjak,
sekretar ZSSS

»Bojim se, da naša država preveč hiti«

S Pavletom Vrhovcem, ki v ZSSS skrbi za mednarodne odnose, smo se pogovarjali o konferenci v Bruslju, s katere je Delo prejšnji teden objavilo njegovo sporočilo, da socialni partnerji v Sloveniji niso bili vključeni v priprave za vstop v EU. Vrhovec dokazuje, da njegovo sporočilo drži, tudi tako, da opisuje prakso v Avstriji, Finski in nekaterih državah, ki naj bi v EU vstopile hkrati s Slovenijo.

Nam lahko kaj več poveš o konferenci, ki je prejšnji teden potekala v Bruslju?

Vrhovec: Konferenco je organiziral ekonomski in socialni odbor Evropske unije, ki združuje socialne partnerje iz petnajstih držav članic. Predstavniki socialnih partnerjev iz držav kandidatk smo razpravljali o izvajanju predpristopne strategije. Za konferenco je bila pripravljena tudi anketa, ki je bila sredi junija izvedena med socialnimi partnerji držav kandidatk. Od socialnih partnerjev iz naše države je nanjo odgovorila le Zveza svobodnih sindikatov Slovenije.

Po konferenci si novinarjem izjavil, da je naša vlada pripravila predpristopno strategijo brez sodelovanja sindikatov. Ker je Delo tvojo izjavo objavilo na prvi strani levo zgoraj, je v vladnih krogih zbudila precej prahu, vodja službe za obveščanje javnosti pri službi vlade RS za evropske zadeve je njeno resničnost zanikala. Kako lahko to komentiraš?

Vrhovec: Ker nekoliko poznam izkušnje socialnih partnerjev nekaterih drugih držav, ostajam pri tej izjavi. Jedro nesporazuma je v različnem razumevanju socialnega partnerstva. Vstopanje v Evropsko unijo je tako izjemno zahteven projekt, da morajo biti vanj vključeni poleg vlade, parlamenta, strokovnjakov in socialnih partnerjev tudi predstavniki različnih nevladnih organizacij, kot so na primer potrošniki, kmetje, obrtniki, kulturniki, tudi civilna družba. Vse to zaradi tega, da bi bile priprave kakovostne in da bi o njih dosegli čimširše družbeno soglasje. Socialno partnerstvo namreč ne more biti le to, da vlada povabi socialne partnerje šele k razpravi o že pripravljem gradivu. V deželah, kjer ima socialno partnerstvo tradicijo, vlada vključuje predstavnike delojemalcev in delodajalcev že k nastajanju tega gradiva. O vseh pomembnejših odločitvah se z njimi redno posvetuje in upošteva njihova mnenja. Pravo partnerstvo je torej le takšno, ki ima za cilj ustvarjalno sodelovanje in usklajevanje interesov različnih družbenih skupin. Na konferenci v Bruslju so socialno partnerstvo primerjali z orkestrom, v katerem vsakdo igra na svoj instrument, v orkestru pa je vseeno harmonija. Pri takšnem načinu dela imata seveda vlada in parlament veliko lažje delo, saj so njune odločitve "pokrite" s širokim soglasjem socialnih partnerjev.

Kako pa so se za vstop v EU pripravljali naprimer v Avstriji?

Vrhovec: Kot so nam povedali avstrijski sindikalisti, so priprave na vstop v njihovi državi pričeli tako, da so na državni ravni ustanovili svet, v ka-

terem so bili poleg vlade zastopani tudi socialni partnerji. Prva naloga vlade, delodajalcev in sindikatov je bila, da so vsak zase izdelali analize prednosti in slabosti različnih panog gospodarstva in negospodarstva.

Po temeljiti razpravi vseh socialnih partnerjev so pripravili skupno strategijo vstopa v EU. V vseh letih priprav so se avstrijski sindikati in delodajalci redno posvetovali o vseh pomembnejših odločitvah, vsak od socialnih partnerjev pa je prevzel tudi svoj del odgovornosti. Zato je avstrijska vlada pred referendumom, na katerem so se državljani odločali o vstopu v EU, mimeje spala, saj so socialni partnerji o vsem redno obveščali svoje članstvo ter se aktivno vključili v propagandne priprave. Kot mi je povedal kolega iz mednarodnega oddelka Avstrijske zveze sindikatov, samo sindikalni del dokumentacije o pripravah na vstop v EU tehta več sto kilogramov.

Je bilo drugje podobno?

Vrhovec: Čeprav zaključna pogajanja o vstopu Finske v EU niso trajala več kot leto in pol, je pripravljani proces potekal več desetletij. Tudi pri njih so posamezni socialni partnerji izdelali svoje poglobljene ocene na različnih področjih, kot so trgovina, okolje, socialna politika itd. Kot ugotavljajo finski kolegi, je bilo ključnega pomena za pozitivni izid pogajanj to, da je bilo pripravljano delo za pogajanja na državni ravni organizirano zelo dobro. Finska vlada si je prizadevala za odprt in stalen dialog z vsemi socialnimi partnerji. Ta dialog je temeljil na skupinskem delu vlade, ministrstev, delodajalskih organizacij, sindikatov in nevladnih organizacij. Vladna pogajalska skupina je za odločitve imela trdno in široko podporo vseh partnerjev. O vsem tem pa je bila seveda široko obveščena javnost, in kot ugotavljajo na Finskem, je za vstop v EU bila javna podpora in razumevanje ljudi ključnega pomena.

Kako pa se pripravljajo druge kandidatke?

Vrhovec: V nekaterih državah kandidatkah so že ustanovili svete ali njim podobna telesa na nacionalni ravni, vanje so vključeni socialni partnerji. Na Poljskem in Madžarskem obstajajo ta telesa že nekaj časa, na Češkem pa so jih ustanovili pred kratkim. Madžarska ima edina od kandidatk že nekaj časa skupni posvetovalni odbor z evropskim ekonomskim in socialnim odborom. Celo v Bolgariji in Romuniji, ki še nista kandidatki, potekajo zadnje priprave za ustanovitev skupnih posvetovalnih odborov.

Na konferenci si tudi izjavil, da Svobodni sindikati več kot od vlade zveste od kolegov iz Evropske konfederacije sindikatov?

Vrhovec: Drži, da največ zvezo od EKS in sindikalnih kolegov iz drugih držav in iz naših medijev. Znano Agendo 2000 smo naprimer dobili od EKS prej kot iz vladnih krogov. Odgovore na vprašalnik, ki so ga morale izpolniti vse države, ki so zaprosile za vstop v EU, so v vladi pripravili brez posvetovanja s socialnimi partnerji, čeprav so v njem tudi vprašanja, ki se tičejo sindikatov, socialnega dialoga itd. Ob zadnjem obisku evropskega komisarja Pdraiga Flynna pri nas so nam kolegi iz tujine poslali uradna sporočila, kaj se je pogovarjal z našimi oblastmi. Kaj je bilo ugotovljeno v Bruslju, kjer so pregledovali posamezne dele naše zakonodaje in njeno usklajenost z zakonodajo Unije, smo izvedeli zgolj iz medijev, in še bi lahko našteval. Ne gre le za sindikate, o pripra-

Pogovor s Pavletom Vrhovcem o konferenci EU prejšnji teden v Bruslju

Pavle Vrhovec, vodja mednarodnega oddelka ZSSS

vah na vstopanje v EU so slabo obveščeni tudi državljani in državljanke.

Kako bi vse to lahko popravili?

Vrhovec: Pismo ministra Bavčarja, poslano ekonomsko-socialnemu svetu, naj partnerji imenujejo svoje predstavnike v delovne skupine, daje nekaj upanja. Zdi se mi, da Slovenija zaradi velikih prizadevanj, da bi bili čimprej pripravljani na vstop v EU, na splošno preveč hiti. Zaradi tega pa lahko pride do velikih napak in slabih zakonov. Iz naših vladnih krogov je slišati, da naj bi bili že leta 2002 pripravljani na vstop v EU, osebno pa mislim, da se bo proces širitve pričel šele štiri leta kasneje. Tudi Unija sama na širitev še ni povsem pripravljena. Posledice hitenja se že kažejo na Madžarskem, kjer je zaradi izredno hitrega spreminjanja zakonodaje in prilaganja le-te evropski v gospodarstvu že nastala zmeda, ker ne more spremljati iz dneva v dan spreminjenih zakonov in izvedbenih predpisov.

Meniš, da gre pri pripravah kandidatk bolj za prilagajanje ekonomije ali sociale?

Vrhovec: Na konferenci smo ugotovili, da države kandidatke dajejo veliko premalo pozornosti socialnim vprašanjem v primerjavi z uvedbo enotnega trga. Člani ekonomskega in socialnega odbora Unije so nas opozorili, da naj kandidatke pridejo v Unijo s tržnim gospodarstvom, ki bo imelo socialni obraz. Eden od glavnih ciljev Unije je visok življenjski in delovni standard državljanov. Predsednik ekonomskega in socialnega odbora EU je poudaril pomembnost evropskega socialnega modela, ki ga morajo nove članice uveljaviti, brez sprememb navzdol. Povedal je še, da mu je predsednik Evropske komisije Santer zagotovil, da bo komisija posebno pozornost posvetila socialnim vprašanjem in vključenosti socialnih partnerjev v pripravljani proces. Pomembnost socialnih vprašanj in socialnega dialoga poudarja tudi resolucija, sprejeta na konferenci.

Nam lahko poveš še kakšno zanimivost s konference?

Vrhovec: Člani ekonomskega in socialnega odbora EU so predstavnikom socialnih partnerjev iz držav kandidatk vrgli tudi zanimivo kost za glodanje: ne razmišljajte zgolj o tem, kaj bo vaša država z vstopom v Unijo dobila, ampak kakšno dodano vrednost boste vanjo prinesli. Upam, da bomo storili vse, da ne bomo v EU prišli s popolnoma sprtim narodom, s propadajočimi industrijskimi panogami in podjetji, slabo zaščitenim okoljem in socialnimi pravicami, ki bodo nižje od povprečja EU.

Franček Kavčič

Drobljenje SKEI zaradi političnih ambicij posameznika

V sindikalni podružnici SKEI Revoz d. d. je prišlo do poskusa prečlanjevanja članov SKEI v samostojni sindikat podjetja. To dogodkinje je posledica ambicij predsednika SKEI v Revozu Janeza Jakše, ki ni znal prenesti posledic svojih nastopov ob neuspešnem kandidiranju za predsednika SKEI, meni predsednik SKEI Albert Vodovnik.

Na vprašanje, kaj se je zgodilo in kako bodo problem rešili, pa je Vodovnik odgovoril: »Pred časno smo izvedeli, da je v Revozu nekdo dal tiskati sindikalne izkaznice. Ko smo Janeza Jakšo, predsednika SKEI v tem podjetju, vprašali, za kateri sindikat naj bi šlo, je odgovoril, da člani pričakujejo izkaznice SKEI s sedeža tega sindikata v Ljubljani. Naj še pojasnim, da naši člani v Revozu izkaznic SKEI še niso prejeli, ker nam Jakša zanje ni poslal potrebnih podatkov.

Ko smo Jakšo še pisno prosili, naj pojasni, kdo je naročil izkaznice in kdo prečlanjuje naše člane,

smo od drugih izvedeli, da vse to počne prav on. Janez Jakša nam je torej lagal, kar lahko dokažemo z listinami. Povedali so nam ljudje iz Revoza, ki se jim to dogajanje ni zdelo normalno. Za nas pa je najblajše rečeno vsaj nepošteno.

Zdaj vem, da smo Janezu Jakši veliko preveč zaupali. Ni bil namreč le predsednik SKEI v Revozu, ampak tudi predsednik območne organizacije SKEI za Dolenjsko, član republiškega odbora in njegovega izvršnega odbora. Zaradi vseh teh funkcij je imel dovolj možnosti uveljavljati interese zaposlenih in vplivati na politiko našega sindikata.

Dogodki so pokazali, da možakar dela bolj za nekoga drugega, da mu je bil SKEI le oporna točka za delo v korist politične organizacije. Gre za SDS, saj je našim članom in funkcionarjem ponujal tudi pristopne izjave za to stranko. To dela še zdaj.

Ko smo se z njim skušali pogovoriti, zakaj vse to počne, in povedali, da bomo to preprečevali tudi z najostrejšimi metodami, je bil odziv zelo nenavaden. Povedal je namreč, da bodo oni nastopili še dvakrat ostreje. Omenjal je tudi nekakšne dos-

Albert Vodovnik:
»Janez Jakša nam je lagal!«

jeje. Ker teh na SKEI nimamo, bo moral Jakša pokasniti, od kod jih bo dobil.

Ravnanje Jakše bi lahko primerjal z družino, ki se ji rodi nenormalen otrok, pa to skuša skriti pred javnostjo. Očitno je namreč, da so v Revozu računali, da tega, kar se je pri njih zgodilo, ne bomo dali v javnost. To kaže, da si demokracijo predstavljajo zelo po svoje. Naj dodam, da so prečlanjevanje vodili tako, da so na izjave napisali imena in druge podatke, naši člani so se morali le še podpisati.

Članom SKEI smo zaradi tega napisali obvestilo, na statut in druge listine SKEI smo opozorili tudi upravo in računovodsko službo. Postopek prečlanjevanja v Revozu, če bodo to hoteli izpeljati do konca, bodo morali ponoviti. Članstvo smo seznanili tudi s posledicami morebitnega prestopanja v nek drug sindikat, saj menimo, da so bili prevarani.

Janeza Jakšo, predsednika SKEI v Revozu, smo suspendirali. Za novega začasnega poblaščenca SKEI za to podjetje smo imenovali Jožeta Mikliča, sekretarja naše območne organizacije za Dolenjsko. Miklič ima vsa pooblastila, da SKEI v Revozu organizirano na novo, da članstvo izvoliti tudi nove sindikalne zaupnike. Seveda vse to ne bo nič kaj lahko, saj je Jakša delal bolj v korist uprave, kot skrbel za interese zaposlenih. Od Jakše bomo zahtevali tudi vso dokumentacijo (tudi finančno) podružnice SKEI v Revozu.

Dogodki v Revozu so krepka izkušnja za bodoče delo SKEI. Upam, da bomo naše člane v tem podjetju lahko prepričali, da bodo še naprej člani močnega sindikata, organiziranega na državni ravni. Vse drugo je namreč le voda na mlin politikov in drugih, ki so si za cilj postavili razbitje sindikalnega gibanja. Prav tem je v Revozu služil človek, ki je zaradi svojih bolnih ambicij članstvo skušal spraviti pod okrilje SDS. SKEI je znotraj sebe vseskozi omogočal takšno demokracijo, da so aktivisti in člani lahko pripadali različnim strankam.

V Revozu bomo tako, kot nam kljub nasprotovanju uprave podjetja uspelo izvoliti svet delavcev, s svojo podružnico in celotno organizacijo skušali za zaposlene narediti kar največ. Naši člani lahko še naprej računajo tudi na kredite v Delavski hranilnici in druge oblike pomoči našega sindikata.

O vsem tem danes (v sredo) razpravlja vodstvo SKEI, ki ne bo moglo mimo tega, da prihaja do novih poskusov razbijanja sindikalne enotnosti, kar je verjetno povezano z bližajočimi se lokalnimi volitvami. Ujarec v nezaščiten del naše organizacije v Revozu (bili smo preveč naivni) nam dokazuje, da je za razbitje sindikalnega gibanja pripravljen operativni projekt, zato dogodke v Revozu tudi razgaljamo. Gre za zelo umazano igro, ki je navzven maskirana tudi z delitvijo sindikalnega premoženja.

Osebo sem prepričan, da moramo sindikati za zaposlene narediti še več, tudi, da moramo biti bolj agresivni. S politiko, ki je prišla do izraza v Novem mestu, pa to ne bo mogoče. Gre namreč zlasti za priprave na lokalne volitve, po katerih pa bodo stranke zelo hitro pozabile, kdo jim bo zmago omogočil. Tako Vodovnik.

F. K.

Ali se konjunktura ohlaja?

Anketa med slovenskimi gospodarstveniki o poslovnih pričakovanjih v drugi polovici leta kaže precej slabšo podobo kot prvo polletje

Kot smo poročali v prejšnji številki časnika s tiskovne konference vlade o letošnjih in prihodnjih gospodarskih gibanjih in o pripravi dvoletnega proračuna 1999 - 2000, je vlada zmerno optimistična in napoveduje za prihodnje leto 4-, za leto 2000 pa 4,5-odstotno gospodarsko rast. Hkrati napoveduje znižanje inflacije na dobrih 6 odstotkov v letu 2000 in skoraj optimalen obseg investicij (nič ni povedala o njihovi strukturi). Od vlade neodvisne institucije, kot sta denimo ekonomski inštitut pravne fakultete ali služba za konjunkturo in ekonomsko politiko pri gospodarski zbornici, pa gospodarske razvojne možnosti Slovenije ocenjujejo precej slabše.

Ekonomski inštitut pravne fakultete ocenjuje, da se povpraševanje po slovenskih izdelkih in storitvah že od marca naprej slabša tako doma kot v tujini. Zunanjetrgovinska bilanca po petih mesecih letos pa je še bila ugodnejša kot lani, primanjkljaj v zunanjetrgovinski bilanci pa za 41 milijonov dolarjev nižji. Toda že junija naj bi po začasnih podatkih imeli za 110 milijonov dolarjev primanjkljaja, ki bi tako po pol leta znašal 630 milijonov dolarjev. V celem lanskem letu je bil primanjkljaj v zunanjetrgovinski menjavi nekaj manjši od milijarde dolarjev.

Odgovori na junijsko anketo službe za konjunkturo in ekonomsko politiko pri zbornici kažejo upadanje spomladanskega optimizma tako v napovedih za naslednje tri mesece kot do konca letošnjega leta.

Gospodarstveniki so mnogo bolj skeptični glede možnosti prodaje izdelkov kot pred tremi meseci. Naraščanje prodaje pričakuje le še

44 odstotkov vprašanih direktorjev industrijskih podjetij (marca letos 55 odstotkov), upadanje prodaje pa 14 odstotkov (marca 9) direktorjev industrijskih podjetij in kar 58 odstotkov v trgovini (marca le 19 odstotkov). Podoba tržnega utripa se je torej zelo poslabšala.

Podobna so pričakovanja v izvozu. Marca denimo je skoraj 60 odstotkov direktorjev v industriji pričakovalo rast izvoza v naslednjih mesecih, tokrat meni tako le še 46 odstotkov direktorjev v industrijskih podjetjih in 27 odstotkov v trgovini. Upadanje pa napoveduje 17 odstotkov anketiranih iz industrije in 9 odstotkov iz trgovine. Takšne napovedi so od lanske jeseni naprej najslabše, čeprav za las boljše kot lani ob tem času.

Razumljivo je, da so tudi napovedi o gibanju proizvodnje slabše kot prej, zmanjšalo pa se je tudi število tistih anketiranih direktorjev, ki pričakujejo naraščanje cen.

Ker pričakujejo ohlajene konjunkturalne razmere, direktorji napovedujejo še nadaljnje krčenje delovne sile. Pri zaposlovanju pa tudi vladine napovedi niso bile rožnate kljub skoraj optimalnemu obsegu investicij.

Če sodimo torej po rezultatih te ankete in po drugih napovedih, moramo v Sloveniji v naslednjih mesecih pričakovati umirjanje gospodarske aktivnosti in posledično poslabšanje vseh kazalcev razvoja. Ali je torej rezultat junijske ankete službe za konjunkturo in ekonomsko politiko pri Gospodarski zbornici zgodnji znanilec sprememb v konjunkturi? In torej pokazatelj, da vlada preveč optimistično načrtuje tako gospodarsko rast in na tej temelječo javno porabo? **B. R.**

“Zakon o preprečevanju zaposlovanja in dela na črno je kratek (ima samo 22 členov, op. p.), vendar naj to nikogar ne zavede. Zakon je učinkovit in pokriva vse področje nedovoljenega zaposlovanja in dela,“ je dejal državni sekretar v ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve Brane Omerzu, ko je članom ekonomsko-socialnega sveta nedavno predstavljal predlog tega zakona. Zakon namreč natančno opredeljuje nedovoljeno dejavnost in delo, protiukrepe, kot so večje pristojnosti inšpektorjev in višje kazni, poleg tega pa učinkovito povezuje vse dejavnike, ki so po zakonu dolžni preprečevati delo in zaposlovanje na črno. Minister za delo Tone Rop je menil, da bi vlada predlog zakona lahko poslala državnemu svetu že pred poletnimi počitnicami.

Seveda je treba kar takoj povedati, da zakon sam ne bo bistveno zmanjšal obsega črne ekonomije, ne spremenil zaposlovanja na črno v redna delovna mesta. Da bi dosegli cilje, torej zmanjšanje dela in zaposlovanja na črno s sedanje (ocenjene) vrednosti 17 do 25 odstotkov bruto domačega proizvoda na deset do trinajst odstotkov ter povečali prilive v državo, bo blagajno (z davki in prispevki), bo treba predvsem odpraviti vzroke, ki ustvarjajo plodna tla za nedovoljene dejavnosti. Med drugim bo treba izboljšati legalne zaposlitvene možnosti, poenostaviti in skrajšati postopke za pridobitev ustreznih dovoljenj in vpisov v legalne oblike dela oziroma opravljanja dejavnosti. Morda bi kazalo uporabnike storitev na črno celo davčno stimulirati, da bi se raje posluževali storitev legalnih ponudnikov. In tako dalje, možnosti za spodbujanje dela in zaposlovanja v legalnih oblikah je verjetno še več, vprašanje je, ali se jih bo država hotela poslužiti, ali pa bo ocenila, da bo zadoščal učinkovit pregon.

Pregon in kazni

Pregon bi utegnil biti zares bolj učinkovit kot doslej, kar je pokazala že dosedanja aktivnost v okviru lani sprejetega programa za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno. Skupne akcije inšpektorjev in policije, ki jih je koordinirala posebna komisija (predvideva jo tudi zakonski predlog), so bile po pripovedi Braneta Omerzua sile učinkovite, posebej pa še inšpektorjem dana možnost, da so prekršitelje mandatno kaznovali na kraju “zločina”.

Zakonski predlog predvideva nekaj organov, ki bodo pristojni za pregon, eni dela na črno, drugi zaposlovanja na črno, in vrsto inšpektoratov, ki bodo dolžni vsak opaženi pojav nedovoljenega dela sporočiti organom pregona (to ni policija, kar bi kdo ob izrazu “organ pregona” morda pomislil; policija bo samo pomagala pri izrednih akcijah in obveščala). Delo in zaposlovanje na črno bodo preganjali tržni inšpektorat, inšpektorat za delo, prometni inšpektorat, davčna uprava in carina. Za posreden nadzor pa so v zakonu določeni kmetijski, gozdarski in gradbeni inšpektorati, inšpektorat za okolje in prostor ter

policija. Delo teh organov bo spremljala in usklajevala od vlade imenovana komisija za odkrivanje in preprečevanje zaposlovanja in dela na črno.

Kazenske določbe iz tega zakona bodo nadomestile kazenske določbe za tovrstne prekrške iz zakona o gospodarskih družbah, obrtnega zakona, zakona o trgovini, zakona o prevozu v cestnem prometu, zakona o gostinstvu, zakona o zunanjetrgovinskem poslovanju in zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o inšpekciji dela.

Kazni bodo mnogo višje od kazni, ki jih predvidevajo našeti zakoni, saj je večinoma zagrožena kazen od tristo tisoč do milijona tolarjev za pravne osebe, odgovorne osebe pri pravni osebi in tudi za posameznike. Ne glede na te kazni lahko inšpekcija kaznuje na kraju prekrška zalotene kršitelje z mandatno kaznijo od petdeset do sto tisoč tolarjev.

Po zakonu bo poleg denarne kazni možen tudi odvzem blaga, delovnih priprav in motornih vozil, uporabljenih pri prekršku. Pravne osebe in posamezniki, kršitelji tega zakona, bodo tudi izločeni iz vseh javnih razpisov za dve leti, lahko pa se jim prepove za dve leti samostojno opravljanje dejavnosti ali dela. Zalotena tujca pa čaka še izgon in prepoved vrnitve v državo za dve leti. Našete kazni se ne izključujejo.

Posameznikom, ki so prijavljeni na zavodu za zaposlovanje, bo prenehala pravica do denarnega nadomestila ali denarne pomoči ter dodatka začasno nezmožnost, če bodo zaloteni pri delu na črno ali če bodo pri svojem delodajalcu na tako obliko zaposlitve pristali.

Kdo lahko zaposluje ali dela na črno

Države različno ocenjujejo delo in zaposlovanje na črno, kar je odvisno tudi od tega, kako je pri njih razširjeno. Slovenija sodi med države z zelo razširjenim nedovoljenim delom in zaposlovanjem, to se je pri nas močno razširilo po spremembi političnega in gospodarskega sistema. Ne vemo, ali je mogoče v Sloveniji govoriti o epidemiji dela in zaposlovanja na črno, kot nekateri strokovnjaki ocenjujejo širjenje tega pojava v bivših komunističnih in

za katere ve ali bi moral vedeti, da opravljajo delo na črno. Soudeleženec je tudi pravna, fizična oseba ali posameznik, ki sklene pogodbeni ali podpogodbeni odnos z drugo pravno osebo ali samostojnim podjetnikom, čeprav ve ali bi moral vedeti, da ta opravlja delo na črno.

Zakon tudi ne dovoli reklamiranja zaposlovanja in dela na črno, pri čemer je predvidena kazen tudi za oglaševalsko organizacijo.

Izjeme

Če zakon ne bi predvidel izjem, bi bilo delo na črno denimo tudi opra-

Sistematično zoper delo in zaposlovanje na črno

Predstavljamo predlog zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ki naj bi ga vlada še ta mesec poslala v državni zbor

nekaterih drugih državah. Pri nas ga je po ocenah od 17 do 25 odstotkov bruto družbenega proizvoda, z njim pa se ukvarja okoli 240.000 oseb, kar pomeni, preračunano v delovne ure, okoli 80.000 delovnih mest. Potencialnih kandidatov za udeležbo na tem področju pa je 450.000...

Rekorder je verjetno Indija, kjer je delo in zaposlovanje na črno skoraj za polovico bruto domačega proizvoda. Na Madžarskem ga je za tretjino, v Italiji za trideset odstotkov, v ZDA za četrtno, na Japonskem in v Švici pa le za pet odstotkov bruto domačega proizvoda. Dejavnosti, v katerih je najbolj razširjeno v Sloveniji, pa so v glavnem iste tudi drugod: gradbeništvo, gostinstvo, turizem, obrt, predelovalna industrija, osebne storitve, storitve gospodinjstvom in poslovne storitve ter kmetijstvo in gozdarstvo.

Slovenija za zdaj še nima jasno opredeljene strategije preprečevanja dela in zaposlovanja na črno in tudi ne zakonske definicije o delu na črno. Zakon bo te pomanjkljivosti odpravil. Celovito in dokaj ostro bo razmejil med legalnim in ilegalnim opravljanjem dejavnosti in del. Poslej bo nelegalna dejavnost ali delo vsaka dejavnost ali delo v pogojih, ki ne bodo v celoti ali sploh ne bodo spoštovali ustreznih predpisov. Zakon pri tem loči med delom na črno, zaposlovanjem na črno, neprijavljeno dejavnostjo in soudeležbo pri teh nedovoljenih oziroma črnih dejavnostih. Pri tem ni važno, ali takšno dejavnost opravljajo v sicer legalnih subjektih ali nelegalnih.

Zanimiv je pojem “soudeleženec”: po zakonu je to pravna, fizična oseba ali posameznik, ki omogoči eni ali več osebam opravljanje dela na črno,

vljanje hišnih del (popravilo stanovanja, hiše, pleskanje v lastni režiji ali pomoč sosedom). Vendar jih predvideva: za delo na črno se ne šteje medsebojna sosedska pomoč, opravljanje dela v lastni režiji izključno za osebne potrebe, opravljanje nujnih del za preprečitev nesreč ali odstranitve posledic naravnih in drugih nesreč ter opravljanje dela za humanitarne ali karitativne organizacije.

Ob tem se nam zdi potrebno obrazložiti predvsem dva pojma, sosedsko pomoč in delo v lastni režiji. Za sosedsko pomoč zakon šteje, kadar si pomagajo sosedje, brez plačila in pogodbenega odnosa, in če dela ne opravi oseba, ki sicer opravlja enako dejavnost. Sosed klepar vam niti zastoj ne sme zamenjati žlebov ali mizar popraviti vrat itd.

Med dela v lastni režiji sodijo po zakonu dela na nepremičninah ali gradnja novih nepremičnin v osebni lasti, če jih izvaja lastnik sam, njegova družica in sorodniki v ravnih vrsti do tretjega kolena...

Za izjemo zakon določa tudi osebno delo, ki se ne organizira v pravno-organizacijsko obliko po zakonu o gospodarskih družbah, kadar posameznik sam izdeluje izdelke domače ali umetnostne obrti (mora pa imeti obrtno dovoljenje) in če letni dohodki od te dejavnosti ne presegajo minimalne letne plače v Sloveniji iz preteklega leta.

Da bi bil zakon učinkovit, vlada predvideva nekaj stroškov za novo opremo inšpektorjev in za nova delovna mesta v inšpektoratih, kar naj bi v začetku skupaj stalo nekaj preko 200 milijonov tolarjev. Toda, dodaja vlada v isti sapi, priliv v proračun bo hkrati bistveno večji od teh stroškov.

Delavski direktor mora imeti svoje mnenje

Janja Krašovec je ena izmed še vedno maloštevilnih delavskih direktorjev v Sloveniji. Zdaj jih je po nepopolnih podatkih okoli dvajset, kar je glede na zakonske možnosti in glede na siceršnjo razširjenost soupravljanja v slovenskih podjetjih malo. V marsikaterem podjetju, kjer bi lahko imeli delavskega direktorja, se predsedniki svetov delavcev njihove uvedbe branijo z izgovori, češ da zmorejo vse interese zaposlenih zadovoljevati tudi brez svojega predstavnika v upravi, pa da bi se s tem povečali stroški in podobnim. V marsikaterem podjetju, kjer delavskega direktorja imajo, pa obzalujejo, ne da so ga izvolili, ampak da so pristali, da opravlja svoje dolžnosti neprofesionalno, ob svojem delu. Menedžerjem pa je predstavnik zaposlenih v upravi večinoma trn v peti in bi se ga najraje znebili. O teh vprašanih in o vlogi delavskega direktorja v podjetju smo se pogovarjali z delavsko direktorico Merkurja iz Kranja Janjo Krašovec.

Delavska direktorica v Merkurju Janja Krašovec meni, da je o spremembah zakona o soupravljanju še prezgodaj govoriti

Janja Krašovec: Delavski direktor ne more biti samo prenašalec interesov zaposlenih ali izvrševalec odločitev uprave, pač pa mora izoblikovati o vsakem vprašanju lastno mnenje in z njim nastopati tako pred svetom delavcev kot pred upravo.

trebe po prenapenjanju tega vprašanja.

Kaj bi dejali glede vaše funkcije v luči zakonskih določil? Delodajalci so tudi do funkcije delavskega direktorja zelo kritični...

Z zakonom si ne morem veliko pomagati glede tega, kako delovati, niti glede tega, kako uveljaviti svoj vpliv. O vsem tem je zakon zelo skop. Osebo pa mislim, da v zakonu teh vprašanj najbrž niti ne bi mogli optimalno opredeliti. Menim, da bi zakon moral tudi v bodoče ostati dovolj odprt, da bi se v podjetjih lahko prilagajali lastnim potrebam in možnostim.

Glede na to, da ste neprofesionalna delavska direktorica: kako usklajujete delo in funkcijo?

Včasih prihajam v časovno stisko. Zaposlena sem v finančnem oddelku, kjer za delo porabim vseh osem delovnih ur, včasih pa še katero zraven. Zato se s soupravljanjem ukvarjam predvsem v prostem času, čeprav nimam nobenih časovnih omejitev. Predvsem mi prihrani čas za študij ali obdelavo gradiv in vprašanj. Tu čutim potrebo po strokovni pomoči. Sicer dobro sodelujem tako s strokovnimi službami podjetja in upravo na eni kot s svetom delavcev in sindikatom na drugi strani.

Na tihem pa si najbrž želite profesionalizacije, če že ne ravno zase, pa vsaj, da bi bila v bodoče ta funkcija profesionalizirana. V tako velikem podjetju, kot je Merkur s 1400 zaposlenimi, bi verjetno profesionalizacija soupravljaljskih funkcij bila potrebna...

Pri nas je tudi predsednik sveta delavcev neprofesionalen. V podjetju, ki je tako številčno, zlasti pa razpršeno, kot je naše, se kaže potreba po povezovanju zaposlenih. Funkcionarji se srečujemo vsak mesec in obdelujemo problematiko. Na teh sestankih s svetom delavcev in sindikatom dobivam tudi vprašanja zaposlenih, na katera priskrbim odgovore. Vendar se vse bolj kaže potreba po tesnejših stikih z zaposlenimi.

soupravljanju. Zanima me, kaj menite o zakonu o soupravljanju nasploh in posebej še o tistem delu, ki določa delovanje delavskega direktorja. Ali bi bilo treba zakon kaj spreminjati? Ali imajo zaposleni v soupravljanju res preveč pravic?

Mislim, da jih nimajo preveč. Menim celo, da ne gre za to vprašanje, ampak naj bi imeli vsi zaposleni, da je treba ovrednotiti tako pozitivne kot negativne izkušnje, če jih kdo ima. V Merkurju imamo kar dolgo prakso glede na to, da je bilo podjetje že leta 1994 olastnjeno. Jaz sem na tej funkciji od decembra leta 1994. Težko bi rekla, kaj je idealna inačica soupravljanja. Zagotovo je še niso našli; tudi Merkurjeva ni najboljša. Vendar moram reči, da kar dobro soupravljamo. Kot članica uprave imam dostop do vseh informacij, redno sem obveščena o vseh zadevah, ki se v podjetju dogajajo...

Toda menedžerji menijo, da se soupravljalci lahko preveč vtikajo v poslovanje podjetja, da lahko preveč vplivajo na poslovanje. Menijo tudi, da je soupravljanje predrago. Kaj kaže vaša praksa?

Ta mnenja niso točna. Očitek o prevelikem vplivu na poslovanje je moč takoj demantirati z določili zakona. Zakon točno določa, kdaj, v katerih zadevah ima svet delavcev možnost dati veto, oziroma v katerih primerih se mora uprava posvetovati z njim. Moram reči, da gre

Združenje delodajalcev skuša zmanjšati pomen soupravljanja z raznimi prijemi. Zadnje čase je pogosto slišati njihovo mnenje, da soupravljanje tako in tako ne deluje. Zanima me, ali soupravljanje v Merkurju deluje ali ne?

Mislim, da so o tem premalo vprašani tisti, ki imajo prakso na tem področju. Kar pa zadeva želje spreminjati zakon o soupravljanju, menim, da je treba ovrednotiti tako pozitivne kot negativne izkušnje, če jih kdo ima. V Merkurju imamo kar dolgo prakso glede na to, da je bilo podjetje že leta 1994 olastnjeno. Jaz sem na tej funkciji od decembra leta 1994. Težko bi rekla, kaj je idealna inačica soupravljanja. Zagotovo je še niso našli; tudi Merkurjeva ni najboljša. Vendar moram reči, da kar dobro soupravljamo. Kot članica uprave imam dostop do vseh informacij, redno sem obveščena o vseh zadevah, ki se v podjetju dogajajo...

Za katero področje ste pristojni?

Kot članica uprave sem pristojna za zastopanje interesov zaposlenih s področja kadrovskega in socialnih zadev ter varstva pri delu. Pri tem smo se povsem držali zakona o delavskem soupravljanju. V skladu z zakonom smo tudi formirali organe soupravljanja

Imate večletno prakso, držite se, kot pravite, zakona o

rdečo nitjo, da so za uspeh v poslovanju bistveni ljudje, odnosi pa temeljijo na sodelovanju in zaupanju med enakopravnimi partnerji v organizaciji.

Naši direktorji sicer izraz "bistveni so ljudje" zelo pogosto uporabljajo, vendar je to bolj "parola" kot njihovo prepričanje. Zame seveda to ni geslo. Trdno sem prepričana, da je prihodnost podjetij samo v čimvečjem posvečanju vodstev zaposlenim. Se pravi doseči čimvečje zadovoljstvo zaposlenih pri delu, povratno pa njihovo čimvečjo učinkovitost. To je ključ dolgoročnega uspeha podjetij.

Združenje svetov delavcev je pripravilo svoje predloge za povečanje učinkovitosti zakona o soupravljanju. V predlogu je delavski direktor ni kadrovskega direktor, pristojen tudi za "delavske" zadeve.

Sama menim, da bi bilo mogoče združiti obe funkciji pod "kapo" kadrovskega direktorja, vendar samo, če bi ga izbrali tudi zaposleni, ne le uprava.

Pri vas imate kadrovskega direktorja?

Imamo.

Boste morda predlagali, naj bi se funkciji kadrovskega in delavskega direktorja v vašem podjetju v bodoče združili?

Združitve ni nujna. Verjetno ne bom predlagala, naj kadrovskega direktor opravlja tudi funkcijo delavskega direktorja, četudi je kadrovska direktorica v Merkurju moja namestnica, kadar sem dlje časa odsotna.

Zanimivo se mi zdi, da pravite, da sta ti dve funkciji združljivi, vendar v vašem podjetju te združitve ne bi predlagali...

Mene same takšna rešitev ne bi motila. Vendar se mi ne zdi realna, saj bi bili drugi dejavniki v podjetju proti temu.

Kadrovskega direktor lahko pride v položaj, ko se mora odločiti za predloge uprave in proti predlogom sveta delavcev. Zlasti kadar gre za določanje presežnih delavcev.

V Merkurju do vprašanja presežnih delavcev ta čas, kar opravljam to funkcijo, ni prišlo. Sama sem tudi ob drugih vprašanih nastopala samostojno, s svojim mnenjem in sem ga vedno povedala

tudi na svetu delavcev. Smiselno je, da ima delavski direktor svoje mnenje in ga posreduje svetu delavcev. Lahko je njegovo mnenje povsem drugačno, ker ima več informacij. Normalno je, da predstavniki sveta delavcev prenašajo želje zaposlenih. Vendar imajo lahko te želje zaradi pomanjkljivih informacij povsem drugo osnovo. Če bi moral delavski direktor na upravo prenašati zgolj te želje, bi z lahkoto nastal očitek, da se delavci vmešavajo v poslovne zadeve podjetja.

V Merkurju do konfliktnih razmer ni prišlo, ker je podjetje verjetno sorazmerno uspešno...

To je zelo olajšalo delo in sožitje med upravo in soupravo. Ne rečem, da ni odprtih vprašanj, vendar niso zelo težka, kritična. Moram reči, da smo si stališča vedno izmenjavali in skušali doseči konsenz med svetom delavcem in sindikatom na eni ter upravo na drugi strani. Če bi bila samo prenašalec interesov zaposlenih, se sama nikakor ne bi mogla odločati in tudi ne bi bila enakovreden član uprave.

S. J.

Je splošna kolektivna pogodba za gospodarske dejavnosti res v škodo starejših delavcev?

V uredništvu se je oglasila ena izmed delavk, ki ji je zavod za zaposlovanje zavrnil plačevanje nadomestila, čeprav jo je podjetje dalo na spisek presežnih delavcev po pravilih, ki so veljala še nedavno. Ker je delavka v dogovoru z direktorjem svoj problem rešila tako, da jo bo podjetje še enkrat zaposlilo za določen čas, potem pa bo na zavodu dobila tudi nadomestilo in dočkala predčasno upokojitve, njenega imena in imena podjetja ne objavljamo.

Po dokumentaciji, ki nam jo je delavka odstopila, je podjetje zaradi nje sprejelo nekakšen miniprogram presežnih delavcev. Delavka se je z uvrstitvijo na spisek presežnih delavcev strinjala, saj ji je zlasti odvetnica, ki skrbi za pravilnost pravnih postopkov podjetja, zagotavljala, da je vse v redu. Čeprav je bila na spisku presežnih delavcev edina, je to sprejela, saj je vedela, da njenega delovnega mesta ni več, da je torej žrtev tehnološkega napredka (beri: naku-pa sodobnega računalnika). Soglašala je tudi zaradi težav z očmi.

Zavrnjeno odločbo za pravico do denarnega nadomestila ji je zavod izdal šele dva meseca po vložitvi zahtevka, med čakanjem pa je iskala pomoč povsod, kjer ji je kdo svetoval. V zavrnili odločbi zavoda med drugim piše, da njen primer prenehanja delovnega razmerja izključuje splošna kolektivna pogodba za gospodarske dejavnosti. Delavka naj ne bi imela pravice do nadomestila, ker ni uveljavljala varstva svojih pravic pri delodajalcu, niti zahtevala sodnega varstva. V splošni kolektivni pogodbi za gospodarske dejavnosti namreč piše, da delavki, če je starejša od 50 let in če ima najmanj 15 let delovne dobe pri delodajalcu ali 25 let skupne delovne dobe, delovno razmerje ne more prenehati brez soglasja. Zavod je svoji zavrnitvi priznanja do nadomestila brezposelni osebi ute-

meljil tudi z mnenjem komisije za razlago splošne kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti z dne 8. maja letos.

Presežna delavka zaradi vsega tega po ugotovitvi zavoda nima pogojev za priznanje denarnega nadomestila. **Zavod še ugotavlja, da je delavka postala presežna po svoji krivdi in da je sama želela ostati brez zaposlitve.**

Prizadeta delavka, ki je na odločbo zavoda čakala dva meseca, je med čakanjem potrkala še na marsikatera vrata. Neki gospod na ministrstvu za delo ji je rekel, naj išče pomoč le na sindikatu, saj naj bi ta bil kriv za zanjo škodljivo kolektivno pogodbo. Na centru za socialno delo so se ji čudili, saj so jo poznali in niso vedeli, da ima težave. Živi namreč v hiši skupaj z odraslim sinom, ki pa še ni zaposlen. Ker je bila kar dva meseca brez denarja za preživljanje, so ji na centru obljubili le enkratno denarno pomoč, za stalno pa bi potrebovali tudi podatke o dohodkih dveh otrok, ki sta se že postavila na svoje noge.

Ko smo se pogovarjali s presežno delavko, nam je povedala, da upa le še v dobro voljo svojega direktorja, da jo bo začasno zaposlil za določen čas. Na zavod bo odšla, ko ji bo to delovno razmerje poteklo. V tem primeru namreč njena pravica do nadomestila ne bo sporna, po dobrem letu bo lahko izkoristila tudi možnost predčasne

upokojitve. Delavka se je o tem z direktorjem tudi dogovorila in sindikatu sporočila, naj ne vlaga tožbe, mi pa naj je ne omenjamo.

O primeru te delavke, ki nikakor ni edini, smo se pogovarjali z Gregorjem Mikličem, članom predsedstva ZSSS, enem od avtorjev te kolektivne pogodbe in članom komisije za njeno razlago. Povedal nam je, da so zaščito starejših delavcev zapisali v pogodbo zlasti zaradi njihove ogroženosti. Delodajalci so namreč zelo izkoristili možnost, da starejši delavci preidejo na zavod za dve leti, potem pa tam čakajo še tri leta do izpolnitve minimalnih možnosti za upokojitve. Za takšno prakso po Mikličevih besedah niso krivi sindikati, ampak ministrstvo za delo in vlada. Ministrstvo se je po njegovem mnenju zavedalo, da lahko brezposelnost zmanjšuje zlasti s predčasnim upokojevanjem. Institut presežnih delavcev je to zelo olajševal.

Določba v lani sprejeti splošni kolektivni pogodbi za gospodarske dejavnosti pa po Mikličevih besedah ni bila vprašljiva vse do takrat, ko so v vladi začeli forsirati sprejem sprememb zakona o zavarovanju za primer brezposelnosti (Kebričev zakon) ter reformo pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Takrat pa se je sprožil nov plaz določanja presežnih delavcev. Mednje so delavci slabo poslušajočih podjetij želeli kar sami, saj so na zavodu videli večjo socialno varnost. Plaz so povzročali tudi delodajalci, ki so se hoteli znebiti še preostalih starejših delavcev.

Miklič meni, da zaenkrat ni nobene potrebe po spremembi splošne kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti. V ZSSS so prepričani, da mora zaščita starejših delavcev v kolektivni pogodbi ostati še naprej.

F. K.

Pogovor s Slavico Čuk, predsednico SKEI v Kovinoplastiki Lož

Slavica Čuk je v Kovinoplastiki zaposlena že 24 let. Ob delu je končala študij prava, pred dvema letoma je opravila še državni izpit za pravnike (pravosodni izpit). Predsednica SKEI podjetja je že od leta 1990. Najprej je delala volontersko, bila je tudi referent za izobraževanje, od leta 1995 pa dela le za SKEI. Ob začetku tretjega mandata je kolegom v izvršnem odboru povedala, naj nanjo ne računajo večno, saj ji odvisnost od mandata ne daje dovolj velike socialne varnosti.

Kot nam je povedala Slavica Čuk, so v SKEI Kovinoplastike včlanjeni tudi delavci iz hčerinskih podjetij Tehnolož Babno Polje in Dynacast Lož. V SKEI so tudi varnostniki, zaposleni v Varnostni agenciji Kočevje, in snažilke podjetja Saš iz Ljubljane. Tako kot druga podjetja se je namreč tudi Kovinoplastika odločila, da se bo ukvarjala le s proizvodnjo, drugo dejavnost pa želi oddati drugim specializiranim podjetjem. Ko so tako nedavno podjetju iz Ljubljane oddali snažilka dela, je večina od 23 snažilk prešla nazaj v proizvodnjo, druge pa si skušajo urediti status na kak drug način. Oddajanje stranskih dejavnosti je zlasti zaradi navezanosti ljudi na Kovinoplastiko izredno težko, pravi Čukova, skoraj nemogoče. Ne gre namreč le za navezanost na skoraj edino in največje tamkajšnje podjetje, ampak tudi za občutek, da jim le Kovinoplastika lahko trajno zagotovi socialno in materialno varnost.

Kovinoplastika se je olastnila po enem od klasičnih modelov

Če je podjetje tako kot dolina, nekje ob robu, je marsikaj drugače

Od 1300 zaposlenih v Kovinoplastiki Lož je v SKEI včlanjenih 935. V izvršnem odboru, ki ga vodi Slavica Čuk, je 18 sindikalnih zaupnikov, ki zastopajo delavce iz skoraj vseh organizacijskih delov podjetja. Čeprav imajo zaposleni in bivši zaposleni v Kovinoplastiki večinski, 60-odstotni delež, nedavno niso uspeli s predlogom, da bi podjetje med zaposlene razdelilo tudi del dobička. Delavce Kovinoplastike in prebivalce Loške doline vznemirjajo tudi pogovori z največjim tujim partnerjem, ki želi postati solastnik podjetja. Zaskrbljenost je posledica tega, da so delavci in prebivalci tovarno zgradili sami, tudi z udarniškim delom, zato na možnost, da bi jih prevzeli gospodarji od drugod, niso nikoli gledali z naklonjenostjo.

tako, da je bilo 20 odstotkov delnic razdeljenih na podlagi certifikatov, 40 odstotkov pa na podlagi notranjega odkupa. Proces notranjega odkupa bodo dokončali septembra. Notranji lastniki tako razpolagajo z 61 odstotki delnic, zunanji (različni skladi) pa s preostalimi 39 odstotki. Letošnja skupščina je po besedah Slavice Čuk notranje lastnike močno razočarala. Notranji lastniki so skoraj vsi organizirani v združenje, ki je zaradi zakona o prevzemih, po katerem naj bi se organizirali v družbe pooblaščenke, izgubilo pri veljavi. To združenje je vseeno zbralo dovolj pooblastil delničarjev, da je za letošnjo skupščino imelo večino glasov. Že lani je osem notranjih delničarjev skupščini dalo pobudo, naj bi statut Kovinoplastike spremenili tako, da bi imeli zaposleni tudi pravico do udeležbe pri delitvi dobička. Uprava Kovinoplastike je to spremembo pripravila. Na seji nadzornega sveta, v katerem so tudi zunanji lastniki, so o tej spremembi dosegli kompromis. Dogovo-

riili so se, da bo sprememba sprejeta, če bo zanjo glasovalo 90 odstotkov delničarjev. Ker pa so zunanji lastniki kljub temu dogovoru glasovali proti, sprememba ni bila sprejeta, zaposleni torej še naprej ne morejo participirati pri delitvi dobička. Zaradi tega so po besedah Slavice Čuk delavci zelo razočarani. Že na letošnji skupščini so predstavniki notranjih lastnikov dali novo pobudo za udeležbo zaposlenih pri dobičku, mogoče bodo drugo leto z njo uspeli.

Razočaranje izhaja tudi iz utemeljitve za delitev dobička zaposlenim. Kovinoplastika je namreč produktivnost lani povečala za sedem odstotkov, dobiček pa celo za 100 odstotkov. Čukova pravi, da je konflikt med zunanjimi in notranji lastniki, do katerega je prišlo na njihovi skupščini, povezan tudi z nekakšnim protokolom pidov. V njem naj bi pisalo, da bodo glasovali za pravico da delitve dobička zaposlenim le, če bo tako zahteval tudi zakon. Po sedanjem zakonu pa je to le možnost, ki so jo po njenih informacijah izkoristili le delavci treh podjetij v Sloveniji. Čukova tudi meni, da bo treba vplivati na spremembo filozofije ljudi, ki zastopajo zunanje lastnike. Ti naj bi uvideli, da jim soglasje z zaposlenimi lahko zagotavlja boljše poslovne rezultate.

Čukova omenja tudi kolektivno pogodbo SKEI (64. člen), ki delitve dobička med zaposlene opredeljuje le fakultativno, torej če je to določeno s splošnim aktom podjetja. Delitve dobička med zaposlene je priporočal tudi socialni sporazum iz leta 1996. Priporočila ga tudi komisija Evropske skupnosti. V Franciji pa dobiček med zaposlene delijo vsa podjetja z več kot 50 delavci že od leta 1963. Notranji lastniki Kovinoplastike ne bodo ostali povsem brez dela

Od 18 sindikalnih zaupnikov, ki sestavljajo izvršni odbor SKEI Kovinoplastike, se jih je letos zamenjala polovica. Čukova pravi, da je zagnanost za delo pri novih zaupnikih precej večja, da gre torej za spremembo na boljše. Mlajši zaupniki niso obremenjeni s konkretnimi odnosi med ljudmi, zaradi česar starejši v izvršnem odboru niso vzdržali do konca mandata.

Če bi Čukovo namesto Kovinoplastike plačeval kdo od zunaj, bi bil SKEI mogoče učinkovitejši, so na sestankih menili nekateri delavci in sindikalni zaupniki. Če bi jo plačeval sindikat, bi po mnenju Čukove za potrebe članstva ne bilo več toliko denarja. Rešitev bi mogoče bila, da bi plačo prejemala od države ali kake druge institucije. Hkrati pa Čukova trdi, da ta sprememba na njeno delo ne bi vplivala, saj drugače, kot dela, ne zna delati. Prepričana je, da je delo sindikalistov najbolj odvisno od njihovih osebnostnih lastnosti. Pri svojem delu pa skuša uporabiti zlasti strokovno znanje, do ljudi želi biti tudi čimbolj pravična.

dobička, saj bo za dividende šlo 23,5 odstotka dobička, na vsako delnico bo izplačano po 40 tolarjev. Ker imajo zaposleni v povprečju po 1400 delnic, bodo prejeli povprečno po 65.000 tolarjev. Seveda pa 300 zaposlenih, ki nima niti ene delnice, ne bo dobilo niti tolarja. Iz dobička bo posebej nagrajeno tudi 10 članov nadzornega sveta, med njimi je pet predstavnikov delavcev in dva predstavnik notranjih lastnikov. Daleč največji del dobička, skoraj 72 odstotkov, pa bo šel za tekoče poslovanje in razvoj. Kovinoplastika se bo tako lahko še naprej razvijala in tako skrbela ne le za zaposlene, ampak tudi za njihove otroke.

Na vprašanje, kakšne so plače in kako jih delijo, Čukova odgovarja:

»Plače nam v sosednjih podjetjih, s katerimi imamo dokaj razvito sodelovanje, zavidajo. Kar precej namreč presegajo raven, določeno s kolektivno pogodbo naše dejavnosti, so pa vseeno za malenkost pod slovenskim povprečjem. Povprečna bruto plača za maj je bila 150.730 tolarjev, neto pa 96.554. Čeprav je izhodiščna plača za prvi tarifni razred za 30 odstotkov večja kot v kolektivni pogodbi dejavnosti, mora Kovinoplastika k njej še dodajati, da ne bi bila manjša od z zakonom določene minimalne plače. To je potrebno zlasti pri zaposlenih, ki ne dosegajo normalnih rezultatov ali so dalj časa na bolniški. Naš plačni sistem je posebnost tudi zaradi kar 28 plačilnih razredov. V Kovinoplastiki imamo obratno in zobno ambulanto. Specialistka medicine dela skrbi tako za preventivo kot za kurativo. Zaradi boleznij je bilo lani v povprečju odstotnih 7,55 odstotka zaposlenih. Dobro je organizirana tudi prehrana zaposlenih, saj imajo

vsak dan kar tri možnosti, klasično in dietno kosilo ter suho hrano. Prevoz na delo je za zaposlene organiziran skoraj iz vseh krajev. Za nekatere kraje je naša avtobusna linija tudi edina linija. Avtobusi vozijo delavce tudi iz Tršča na Hrvaškem. Sicer pa podjetje plačuje nadomestilo stroškov pre-

Pred Kovinoplastiko je doprsni kip ustanovitelja podjetja Janeza Hribarja. Sedanjim zaposlenim skrbijo zanj zlasti zaradi tega, ker je vodil tiste, ki so tovarno sami zgradili. Skrb za kip je verjetno povezana tudi z nevarnostjo, da tovarno po 43 letih vsaj deloma prevzamejo tuji gospodarji.

voza le delavcem, ki so oddaljeni več kot 6 kilometrov in največ 24 kilometrov. Za manj kot šest in več kot 24 kilometrov si ljudje torej plačujejo sami. Ker se kar nekaj ljudi vozi tudi iz Sežane, Ljubljane, Ribnice, ti s sedanjem ureditvijo niso preveč zadovoljni.

Kovinoplastika Lož ima kar 90 ležišč v počitniških stanovanjih, prikolicah in hišicah. Imamo jih na morju, v zdraviliščih, le v hribih ničesar. Cene smo lani znižali, saj sta svet delavcev in SKEI za njihovo obratovanje dala manjšo dotacijo. Tako stane dan bivanja v štiripostelnem apartmaju v Dugi uvali 6000 tolarjev. Ker so stroški obratovanja počitniških zmogljivosti visoki, jih izven sezone dajemo v upravljanje turističnim podjetjem.«

Na vprašanje, kakšne vse splošne akte imajo v Kovinoplastiki, pa Čukova odgovarja:

»Imamo le dokaj obsežno kolektivno pogodbo podjetja, v katero smo prenesli vse akte, veljavne ob podpisu te pogodbe. Namesto da bi takrat vse akte uskladili s kolektivno pogodbo SKEI, s čimer je bilo kar precej dela, smo naše akte prenesli v podjetniško kolektivno pogodbo. Za SKEI je to dobro tudi zaradi tega, ker nobenega od teh aktov ali določb uprava ne bo mogla enostransko spremeniti. Tako smo tudi v obdobju, ko je naša uprava nekaj pravic zaposlenih hotela zmanjšati, ohranili prav vse. Tako imamo od prej v Kovinoplastiki tudi sistem solidarnosti, ki smo mu dodali le kriterije delitve. Delavec, ki je najmanj tri mesece na bolniški, ima, če je njegova plača podpovprečna, pravico do ene povprečne neto plače v RS. Delavci z nadpovprečnimi plačami pa lahko dobijo le polovico povprečne plače. To pomoč dobijo zaposleni le enkrat v letu. Če so na bolniški še drugo leto, pa jim pripada le polovica te pomoči. Prav zdaj se pogovarjamo, da bi pravico do te pomoči imeli zaposleni šele po šestih mesecih bolniške, in to vsako leto enako. Teh pomoči pa Kovinoplastika ne izplača veliko. Solidarnostnim pomočem nekateri zaposleni nasprotujejo, češ da bi morali nagradjevati tiste, ki delajo. Ker pa sem članica komisije, ki skrbi za dodeljevanje pomoči, pa lahko povem, da običajno vsakega prosilca na domu. Veliko prejemnikov pomoči živi v res težkih razmerah.«

Uporabljate za pomoč ogroženim članom tudi sindikalno članarino?

»Naš delež članarine vsako leto razporedimo z načrtom. Naš cilj je čim večji del denarja potrošiti v korist članov. In v resnici skoraj ves denar nazaj tudi dobijo.

Daleč največji del denarja namenimo za posojila članom. Vsak naš član lahko prosi za posojilo v znesku največ dveh svojih mesečnih plač, za najeto posojilo pa odplačuje po tretjino svoje mesečne plače. Posojilojemalcem zaračunavamo le triodstotne stroške, obresti pa ne zaračunavamo. Daleč največ prosilcev za posojilo je tujih delavcev, ki nimajo drugih možnosti najemanja posojila. Hrvaških državljanov pri nas dela 120, večina se vozi, nekateri pa živijo pri nas, le dokumentov si še niso uredili.

Sicer pa sindikat daje članom tudi solidarnostno pomoč. Teh primerov pa je zelo malo, le dva ali trije letno, letos le en sam. Saj veste za tisti star pregovor Če bi zavist gorela ... Morate vedeti, da se ljudje med seboj preveč poznajo, zato za pomoč prosijo zelo neradi.«

Ko smo pred koncem pogovora Čukovo vprašali, ali želi spregovoriti še o kakšnem problemu, je omenila odnose s podjetjem Roto Leinfeld, glavnim tujim partnerjem. Pogodba s tem podjetjem, ki v Ložu naroča kar 40 odstotkov okovja, glavnega proizvoda Kovinoplastike, se namreč izteče konec prihodnjega leta. Tuji partner pa je že nakazal željo, da bi dobil tudi lastniški delež. V upravi in drugih organih Kovinoplastike zdaj proučujejo več variant.

Med ljudmi pa je zaradi te spremembe, ki je verjetno neizogibna, nastala negotovost. Številni zaposleni se bojijo posledic za delovna mesta in plače. Ljudje čutijo, da je Kovinoplastika isto kot Loška dolina, da je vse drugo od njih odmaknjeno. Starejši pripovedujejo mlajšim, da so podjetje pred 43 leti ustanovili sami, brez pomoči od drugod. S prostovoljnimi delom so leta 1964 zgradili tudi osrednje proizvodne hala. Tako so ravnali, da bi delo in varnost imeli tudi njihovi otroci. Ker so za prihodnost vedno varčevali, težko razumejo, da bi z njihovo tovarno gospodaril nekdo od zunaj. Mogoče je tudi to vzrok, da so za lastninjenje Kovinoplastike dosegli popolno soglasje zaposlenih.

Franček Kavčič

Sindikalna lista

Julij 1998

Prvi del	Gospodarske dejavnosti (temelj je SKP za gospodarstvo)	Javni sektor* (nekdanje gospodarstvo)
	SIT	SIT
1. Dnevnice		
- cela dnevnicca (nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00	3.500,00
- polovična dnevnicca (nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00	1.750,00
- znižana dnevnicca (od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.218,00
2. Kilometrini (od 27. 3. 1998 dalje)	35,94	35,94
3. Ločeno življenje	61.582,00	51.098,00
4. Prenosišče - Povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec		
5. Regres za prehrano		
- po SKPGD (na delovni dan)	517,00	517,00

Drugi del

1. Jubilejne nagrade		
- po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
- za 10 let	50.532,00	42.958,00
- za 20 let	75.798,00	64.437,00
- za 30 let	101.064,00	85.916,00
2. Odpravnina pri upokojitvi	307.912,00	461.568,00
oziroma tri plače delavca, če je to zanj ugodnejše		
3. Solidarnostne pomoči		
- po SKPD - ob smrti delavca	92.374,00	85.961,00
- ob smrti v ožji družini	46.187,00	-
4. Minimalna plača	62.299,00	62.299,00
5. Zajamčena plača	37.045,00	37.045,00
6. Regres za letni dopust		
- najmanj	102.000,00	84.800,00
- delavci s plačo pod 110.000,00 SIT na mesec	-	102.000,00

1. Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97 v višini 51.098,00 SIT).

2. V javnem sektorju se uporablja zakon. Za jubilejne nagrade in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.

Strokovna služba ZSSS

Kotlovnica na biomaso v Železnikih že 20 let

V Novi DE št. 26 je na strani 13 objavljena slika in tekst z otvoritve kotlovnice v Gornjem gradu z navedbo, da je ta kotlovnica prva v Sloveniji, ki bo uporabljala lesno maso kot gorivo za proizvodnjo toplotne energije.

tem, plavalni bazen, trgovine, banko, pošto, bencinski servis, poslovne prostore podjetnikov, restavracijo.

Glede na količino proizvedene toplotne energije iz biomase smo največji v Sloveniji, največji bomo tudi v prihodnje, saj se pripravljamo na obnovo kotlovnice. V sodelovanju z občino Železniki pa tudi za razširitev toplotnega omrežja v naselja Dašnica, kjer je 145 stanovanjskih hiš in za kar imamo že lokacijsko dovoljenje. Gradbeno dovoljenje pa je v fazi pridobivanja na upravni enoti v Škofji Loki.

Ivan Fajfar, dipl.ing.,
direktor Toplarne

Uprava Metalke trgovine želi sodelovati z zaposlenimi

Intervju s predsednikom sveta delavcev Metalke Trgovine Slavkom Omahnom me je spodbudil, da bi pojasnil nekatere stvari, ker ni čisto tako, kot izhaja iz njegovih besed. Še najmanj pa je tako lepo.

Že takoj v uvodu pravi, kako zelo je bila uprava zadovoljna s pobudo za ustanovitev sveta delavcev. Ker sem to pobudo sprožil sam, lahko zatrdim, da ni čisto tako. Pobudo sem sprožil takoj po sprejetju zakona o soupravljanju. Na sindikatu smo se

članov s sindikalne liste in pet z neodvisne. Žal je ravno obratno, kar lahko potrdim z zapisnikom. Res pa je, da je tudi večina teh članov sindikata!

Da participacijski dogovor ni podpisan, je logično, saj se upravi nič ne mudi.

Če so sredstva za izobraževanje zagotovljena, mi ni jasno, zakaj razen predsednika in dveh članov ni bil nihče na seminarju, čeprav sem že zdavnaj dal pobudo, naj bi to storili. Če je bil kdo prej na izobraževanju, je bil na iniciativo in stroške sindikata, kar s svetom delavcev nima nobene zveze.

O informiranju ni da bi govo-

Panorama Železnikov, Toplarne Železniki in svečano rezanje traku v Gornjem Gradu.

Ta članek moram demantirati v tistem delu, ki navaja, da je to prva kotlovnica v Sloveniji, v kateri bodo za ogrevanje stanovanj in tovarniških objektov uporabljali lesno biomaso.

Pravilna informacija je, da imamo v Železnikih kotlovnico, ki že 20 let uporablja biomaso kot gorivo za daljinsko ogrevanje stanovanj (teh je trenutno okrog 350 in 50 stanovanjskih hiš) in proizvodnih obratov pomembnih slovenskih izvoznikov: Alplesa, Domela, Nika, objektov družbenega pomena: OŠ Železniki z vr-

Pojasnilo uredništva:

Da je naše poročilo iz prejšnje številke verodostojno, dokazuje tudi posnetek predsednika vlade, ko v družbi gornjegrajskega župana reže vrstico pred novo kotlarno na biomaso. Več kot očitno je, da nismo bili v zmoti le mi v uredništvu, ampak tudi ugledna družba na otvoritveni slovesnosti. Bralcem in prizadetim se za napačno informacijo opravičujemo!

tudi zavezali, da bomo organizirali iniciativne sestanke, vendar sem samo jaz sklical tri delne zборе, ostali pa nič. Tako je za dve leti in pol vse skupaj lepo zaspalo. Podpore nisem imel nobene, nasprotovanja pa vse polno – predvsem na nižjih ravneh. Verjetno se kdo še spomni konflikta v BTC. Končno smo morali vse skupaj ponoviti.

Tudi drugič ni šlo vse gladko. Zaradi formalne napake, za katero ni nihče odgovarjal, bi skoraj izpadli kandidati s sindikalne liste, ker je bila vložena dan prepozno. Sindikat pa je celo vodil ves postopek! In tako se je stvar spet zavlekla. Moram dodati, da so kandidato listo skupine delavcev (formalno) vložili tik pred zdajci in neverjetno hitro zbrali tudi podpise, pri čemer sindikat sploh ni vedel, da gre za kakšno podobno iniciativo.

Kdo dejansko stoji za tem, se je kmalu pokazalo in se stalno potrjuje na sicer zelo redkih sejah. Med zadnjimi tremi sejami je minilo po pol leta, vse pa so bile sklicane šele po večkratnih zahtevah sindikata in tudi nekaterih članov sveta.

Ni res, da bi bilo izvoljenih šest

ril. Moram reči, da se name zaposleni obračajo zelo redko (presenetljivo, v moji enoti še manj kot drugod) in ne verjamem, da je pri drugih kaj drugače. O kakšnih organiziranih stikih z delavci ni govora. Prav tako mi ni znano, da bi kaj dosti kdo od članov sveta delavcev hodil na teren.

Zanima me, katere plače so nad kolektivno pogodbo, ker je moja do zadnjega tolarja v skladu z njo. Pri dodatkih pa mi še kaj vzamejo. Gre samo za plače znotraj posameznih tarifnih razredov, kjer so nekateri razvrščeni v višji plačilni razred, sicer pa so plače glede na nedosledno izplačevanje dodatkov prej pod kolektivno pogodbo.

O tem, kako vodstvo informira svet delavcev, moram reči, da če so seje na pol leta, bi morali dobiti prav vsako gradivo pravočasno – pa ga žal ne. Če informacije pronicajo iz družbe, za to prav gotovo ni kriv svet delavcev, pač pa kdo drug. Če gre res za poslovno skrivnost, je to treba dosledno sankcionirati, vodstvo pa je članom sveta delavcev sicer dolžno dati vse potrebne informacije in ne šele na izrecno zahtevo, kar bi predsednik sveta delavcev vse kakor moral vedeti.

Tudi glede presežnih delavcev v Alka baru ne bo čisto držalo, saj se je zanje zavzel predvsem sindikat in njegovi predstavniki v njem. Med njegovimi člani pa so se žal znašli tudi takšni drugačnega mnenja. Pa še glede članstva v nadzornem svetu. Prav zaradi dogajanj v Mercatorju in ker je zaposlene lažje podkupiti ali izsiljevati, sem zahteval, naj v njem ne bo predstavnikov zaposlenih iz njihovih vrst, pač pa zunanji člani. Končno smo sprejeli določilo, da je to prvi član, drugi pa neobvezno. Če ni tako, bom to ponovno postavil na dnevni red prve seje.

Očitno je bilo v intervjuju kar preveč netočnosti, ki zahtevajo popravek. Tako tudi trditev, da je bila večina izvoljena z absolutno večino. Ne, samo trije izmed celotnega števila volilnih udeležencev. Stanka Polak, g. Omahen in podpisani. Absolutne večine izmed vsega števila volilnih upravičencev pa ni dobil nihče, če smo pošteni! Enajsto mesto pa sta si dva delila, tako da je odločala delovna doba!

Tugomer Kušlan

Stebri in klini Marijane Kanduti

Ne vem, kaj imam jaz opraviti z delitvijo dela pri ZSSS, toda zase lahko zardim, da bom takšnemu predlogu pokojninske reforme nasprotoval do konca, pa naj me o njeni koristnosti gospod Rop in njegova honorarna predstavница za stike z javnostmi še tako zavzeto prepričujeta. (Mimogrede, bil bi zelo zadovoljen, če bi moja bruto plača dosegla vsaj polovico honorarja gospe Kanduti jeve!)

Ko govori o eni najpomembnejših reform v svetu, naj pove, kaj so o njej povedali reprezentativni sindikati v inozemstvu – kaj si o njej mislijo naši, so zvedeli na ministrstvu za delo 28. marca. Zraven vsega sem tudi slišal, da je naporno in nadvse koristno študijsko potovanje plačal IMF, ne pa vlada. Zakaj, si lahko mislimo!

Kar se dvoma o kompetentnosti Bojana Bugariča tiče, sem prepričan, da pokojninske sisteme pozna neprimerno bolje kot marsikdo med pripravljalci pokojninske reforme. Predvsem se pa čudim čudenju Marijane Kanduti mojim vprašanjem o stroških poslovanja drugega stebra, ko je istega dne, kot je poslala faks s svojim začudenjem v uradništvu, minister Rop v Studiu ob sedemnajstih Radia Slovenije izjavil, da je drugi stebel začasno umaknjen, dolgoročno pa še vedno vztraja pri

njegovi uvedbi. Kdo torej zavaja javnost? IN ZAKAJ?

Ne vem, kaj imajo moji šefi opraviti s poslovanjem Delavske hranilnice, ker jim še za delovno zakonodajo in kolektivno pogodbo ni dosti mar; vendar jim lahko zatrdim, da je njeno poslovanje prav gotovo dosti boljše in zanesljivejše od tistih, ki naj bi se igrali z drugim stebrom. Vlada naj raje pove, kako bo zagotovila izplačilo vlagateljem v Dadas in še kam drugam!

Prav tako je res, da je LDS-ov predlog zakona o jamstvenem skladu doživel kup popravkov, ker bi se večina upravičencev dejansko obrisala pod nosom, predvsem pa bi bili prizadeti delavci s starejšimi terjatvami. To pa je zahtevala prav ZLSD. Isto velja za inšpekcijo dela in njeno učinkovitost, ki se je spet tako zelo izkazala v primeru Mercatorja. Sicer pa bomo kmalu lahko videli, kako globoko čuteča stranka je LDS (tudi druge niso izjema), če bo Nova Delavska enotnost res objavljala računalniške izpiske glasovanj v DZ pri vprašanjih, ki se tičejo pravic delavcev!

Očitno je Marijana Kanduti s svojim poznavanjem pokojninske problematike in dejavnosti ministrstva, ki ji daje potico in ne kruh, dokazala, da se je dejansko treba vprašati, kako to ministrstvo gospodari, če je s svojim pisanjem postavila ministra na laž.

Upam tudi, da bo končno odgovorila, kakšni so stroški poslovanja naložbenih skladov in kdo ima od njih največjo korist (stroški poslovanja ZPIZ znašajo baje 2 %).

Očitno je vladi zabila kar del klin!

Tudi sam sem prepričan, da imajo na ministrstvu za delo, družino in socialo dosti resnejšega dela, kot je prepiranje s Svobodnimi sindikati, vendar o njihovi resnosti na osnovi dosedaj povedanega o pokojninski reformi nisem ravno prepričan.

Pa lep pozdrav, s klini in drugim stebrom ali brez!

Tugomer Kušlan

Kakšna ironija, da si nekateri upajo zahtevati takšne privilegije

V zadnjih dneh so nekateri politiki znova postavili vprašanje, ali

naj bodo med redkimi, ki bodo šli zelo zgodaj v pokoj, tudi poslanci, če ne bi bili ponovno izvoljeni?

Kakšna ironija, da si nekateri upajo zahtevati takšne privilegije, ki so v nasprotju z načeli pravne in socialne države in niso v sorazmerju s pravicami državljanov, kot je zapisalo ustavno sodišče, ko je ukinilo privilegij in ko se vsem drugim državljanom delovna doba krepko povečuje na 65 let, in so bistveno bolj izrabljeni in z bistveno manjšo pokojnino. Mnogi pokojnine še dočakali ne bodo. Za navadne državljane vprašanje predčasnega upokojevanja sploh ni nepomembno, saj gre za pokojnine, ki so privilegirane in delno financirane tudi iz proračuna. Dejstvo je, da leta 1994, ko je ustavno sodišče privilegij razveljavilo (ni pa odvzelo že pridobljenih pravic po neustavnem členu), po podatkih ZPIZ-a prejemale pokojnino 51 nekdanjih poslancev ali organov predsedstva, nekateri so si upokojitev "zamrznili". V poprečju pa so ti upokojenci imeli nekaj več kot 30 let delovne dobe. Jasno je, da so nekateri poslanci tako vztrajni, da si bodo ob predlogu poslanskega zakona zagotovo poskušali te privilegije ponovno izboriti.

Prav bi bilo, da bi o smiselnosti poslanskih privilegijev odločalo ljudstvo, ki jih je izvolilo, in bi tako preprečilo, da bi poskrbeli samo zase, na volivce pa pozabili.

Govoriti o poslancih, ki niso izvoljeni, da postanejo socialni problem, ni modro za ugled parlamenta. Po svetu namreč velja pravilo, da smejo za dobro države in državljanov skrbeti praviloma le tisti, ki so sposobni preživeti vsaj sebe, ne pa zato, da bi izboljšal svoj gmotni položaj.

Ob armadi nezaposlenih delati še dalj pomeni tudi ekonomske posledice in povečanje stroškov zdravljenja.

Jasno je, da je ob taki negotovosti pokojninske reforme pritisk za predčasno upokojitve velik, temu pa dajejo slab zgled tudi nekateri poslanci, ki na vsak način hočejo do predčasne in privilegirane pokojnine. Osebnostno se zavzemam za individualni pristop, dalj naj dela tisti, ki to želi in ga potrebujejo.

V Sloveniji smo se z veliko večino na plebiscitu odločili za samostojnost, demokratično in evropsko usmerjeno državo ustavnih svoboščin, spoštovanje človekovih pravic in tržno ekonomijo. Danes pa imamo negativne posledice nesposobnosti družbe, negativne selekcije oblasti in ideološke zasvojenosti.

Slamnati moške s prestolov nas pehajo v najtežje čase in nam razlagajo, zakaj ni tako, kot naj bi bilo oziroma kot nam politiki ves čas tvezijo. Država je generator negativnega, ki tudi na gospodarskem področju onemogoča razvoj in nam znižuje ceno na globalnem trgu. Davkoplačevalci ne bi imeli nič proti privilegijem poslancev, če bi tudi oni živeli tako kot v Evropi (tj. s cenami in plačami, kot so v Evropi). Tako pa je država vedno bolj nenasitna (požrešna), preveliko število veleposlaništev, državni in občinski aparat se vedno bolj širita in debelita (poplava novih občin), za kar bodo morali davkoplačevalci dati še več od sedaj že previsokih davkov.

Državni aparat pa bo razprodal narodno-državno premoženje (Luka Koper, Petrol), ki se je ustvarjalo desetletja iz davkov nas vseh. Najbolj zaskrbljujoče pa je, da bo denar šel za funkcioniranje države in tako ne bo nobenega novega gospodarskega razvoja. Če bi država imela strategijo razvoja mikro- in makroekonomskega sistema, bi lahko odkupila TAM, ki se danes prodaja za smešno nizko ceno, in bi zelo v kratkem času lahko pričela takšno novo proizvodnjo tržnega artikla, ki bi ustvarjal nova delovna mesta in s tem novo vrednost, ki bi polnila že tako prenapet proračun, ki tako malo namenja za razvoj.

Sistem brez jasne vizije razvoja nima prihodnosti. Menim, da je vsem popolnoma jasno, kako hitro se lahko sesuje družba, ki skoraj ničesar ne investira v prihodnost.

Ali nas bodo potem, tako obubožane, še sploh sprejeli v Evropo?

Ta koalicija je usklajena, ko gre za glasovalni stroj, čeprav ji že poka po vseh šivih. Opozicija pa se raje ukvarja sama s sabo in s preteklostjo kot z našo prihodnostjo. In tako so ob volilnem sistemu, kot ga imamo, volivci zmedeni, saj ne vedo, koga naj voljo, saj jim ostajajo samo obljube, poslanci pa dobro poskrbijo le zase.

Kar pa se tiče reform, smo s časom zelo na tesnem, zato je vprašanje, koliko se bodo poslanci resnično posvetili reformam, da bi bila njihova izvedba čim manj boleča za večino državljanov in ne samo za peščico kapitalistov.

Upam, da v sindikatih do tega perečega problema ne bomo ostali brezbržni!?

Franci Bratuša,
sindikalni zaupnik v TOM,
predsednik območnega odbora
SKSG za Podravje in član ROS

Začetek priprav na 1. kongres Sindikata KŽI

Kot nam je povedal **Jovo Labanac**, sekretar Sindikata KŽI, je nedavna konferenca sprejela sklepe o sklicu 1. kongresa Sindikata KŽI. Po njenem pooblastilu pa je izvršni odbor sindikata sprejel še rokovnik in kriterije za izvolitev nosilcev funkcij in članov organov Sindikata KŽI (vse te sklepe in listine objavljamo v celoti).

Zaradi dopustov je zadnji rok za evidentiranje 20. september, kandidacijska konferenca pa bo 15. oktobra. Sočasno naj bi bile pripravljene tudi kongresne listine: poročilo, program in spremembe statuta.

Labanac dodaja, da bo kongres potekal v času intenzivnih priprav za vstop Slovenije v Evropsko

unijo. Kmetijstvo in živilska industrija sta obdobje tranzicije in lastninjenja preživela relativno dobro. Priprave za vstop v EU pa bodo v teh dveh dejavnostih zahtevale korenitejšje spremembe. Po Labančevih besedah je naše kmetijstvo preveč razdrobljeno in tudi preveč zaščiteno pred tujo konkurenco. Živilska industrija ima premajhne obrate in je premalo povezana s primarnim sektorjem. Vodstvo Sindikata KŽI čaka v prihodnjem mandatu obdobju dokaj težko delo. Od vlade in organiziranih delodajalcev bo moralo doseči posebno zaščito delovnih mest v kmetijstvu in živilski industriji.

F. K.

Na podlagi 7. člena Statuta Sindikata KŽI Slovenije je konferenca Sindikata KŽI Slovenije 23. junija 1998, sprejela

sklepa:

1. Kongres Sindikata kmetijstva in živilske industrije Slovenije bo 20. novembra 1998 v Laškem.

2. Konferenca Sindikata KŽI Slovenije imenuje izvršni odbor republiškega odbora Sindikata KŽI Slovenije za organizacijski odbor za pripravo 1. kongresa Sindikata KŽI Slovenije.

Srečko Čater, predsednik

Na podlagi 7. člena Statuta Sindikata KŽI Slovenije je konferenca Sindikata KŽI Slovenije 23. junija 1998 sprejela

sklep

o sestavi in načinu izvolitve delegatov za 1. kongres sindikata KŽI Slovenije, ki bo 20. novembra 1998

Delegati na 1. kongresu so člani republiškega odbora Sindikata KŽI Slovenije, predsedniki pododborov sindikata pekov in kmetijskih svetovalcev ter delegati iz območnih organizacij po naslednjem kriteriju:

do 1000 članov – 1 delegat; do 4000 članov – 4 delegati;
do 2000 članov – 2 delegata; do 5000 članov – 5 delegatov.
do 3000 članov – 3 delegati;

Na podlagi teh kriterijev območni odbori delegirajo naslednje število udeležencev 1. kongresa:

OBMOČJE	Člani ROS	Delegati iz območij	SKUPAJ
1. BELA KRAJINA	1	1	2
2. CELJE	5	4	9
3. DOLENJSKA	2	1	3
4. DOMŽALE	0	1	1
5. GORENJSKA	2	1	3
6. KOROŠKA	1	1	2
7. LJUBLJANA OKOLICA	7	5	12
8. PODRAVJE	4	4	8
9. KRAŠKO-NOTRANJSKA	2	1	3
10. POMURJE	4	3	7
11. POSAVJE	3	1	4
12. POSOČJE	2	1	3
13. PTUJ	1	2	3
14. VELENJE	1	1	2
15. VIPAVSKA DOLINA	2	1	3
16. ZASAVJE	1	1	2
17. Pododbor kmetijskih svetovalcev	1	1	2
18. Pododbor pekov	0	1	1
VSİ DELEGATI SKUPAJ:	39	31	70

Srečko Čater, predsednik

Rokovnik

vsebinskih, organizacijskih in kadrovskih priprav za 1. kongres Sindikata kmetijstva in živilske industrije Slovenije

NOSILEC	ROK	NALOGE
Konferenca	23. 6. 1998	– Sprejem sklepa o sklicu 1. Kongresa Sindikata KŽI Slovenije; – Imenovanje odbora za pripravo 1. Kongresa Sindikata KŽI Slovenije; – Sklep o sestavi in načinu izvolitve delegatov 1. Kongresa Sindikata KŽI Slovenije.
Izvršni odbor ROS	14. 7. 1998	– Sklep o postopku evidentiranja in kadrovskih postopkov za izvolitev članov ROS, predsednika, dveh podpredsednikov in sekretarja ROS ter nadzornega odbora.
Izvršni odbor ROS	do 20. 9. 1998	– Oblikovanje kandidatne liste – Obravnava osnutkov kongresnih gradiv in listin
Kandidacijska konferenca	do 15. 10. 1998	– Sprejem kandidatne liste; – Oblikovanje: – predloga poročila nadzornega odbora, – predloga programskih izhodišč; – Predloga poročila o delu; – Kandidacijskih list za volitve: – predsednika ROS, – člane ROS, – člane nadzornega odbora; – Izvolitev delegatov za 3. kongres ZSSS
1. Kongres Sindikata KŽI Slovenije	20. 11. 1998 ob 9. uri	Kulturni center Laško

Izvršni odbor Sindikata KŽI Slovenije je v skladu s sklepom konference na svoji 24. seji sprejel

sklep

o postopku evidentiranja in kandidiranja funkcionarjev in članov organov Sindikata KŽI Slovenije

I. EVIDENTIRANJE IN KANDIDIRANJE

1. V postopke evidentiranja se lahko vključijo vsi sindikati družb, vsi organi Sindikata

KŽI Slovenije ter ostale oblike organiziranja in delovanja Sindikata KŽI Slovenije.

2. Predlagatelj, ki evidentira, mora pridobiti soglasje posameznika za sodelovanje v postopku evidentiranja in kandidiranja ter predlog utemeljiti.

3. Predlog evidentiranih kandidatov z njihovimi soglasji in utemeljitvami se pošlje na Sindikat KŽI Slovenije, Dalmatinova 4, Ljubljana – izvršni odbor ROS.

II. KANDIDACIJSKI POSTOPKI

1. Kandidacijski postopki za člane repub-

liškega odbora, nadzornega odbora, predsednika, dva podpredsednika in sekretarja se opravi je na seji republiškega odbora – kandidacijski konferenci.

2. Izvršni odbor predloži v kandidacijski postopek tiste evidentirane kandidate, ki so dali soglasje k svoji kandidaturi in za katere so priložene pisne utemeljitve.

3. Republiški odbor – kandidacijska konferenca določi kandidate, ki gredo v nadaljnji volilni postopek.

4. Po izvedeni kandidacijski konferenci se kandidatska lista objavi v Novi Delavski enotnosti.

Sindikata komunalnega in stanovanjskega gospodarstva

Skupščina bo po kongresu ZSSS

Zaradi daljše bolezenske odsotnosti sekretarja se je republiški odbor sestel šele v začetku julija in opravil nekatere naloge, pripravljene že precej prej. Morda pa je tudi večji časovni razmik med sejama prispeval, da je bila tokrat udeležba članov polnoštevilna, le nekaj se jih je opravičilo. Glavna naloga se je bil sprejem pravilnika o finančno-materialnem poslovanju v SKSG, ki so ga v predhodni razpravi doobra dopolnili in opredelili območni odbori in komisija za statut, organizacijo in kadre. Pravilnik bo pričel uradno veljati z objavo v našem biltenu. Določili smo tudi dvomesečni rok za prilagoditev pravil sindikata podjetij s tem pravilnikom.

Republiški odbor je sprejel tudi pomembno odločitev, da bo naša mandatna skupščina sklicana po kongresu ZSSS, saj v dokumentih Zveze upravičeno pričakujemo večje statutarne in organizacijske spremembe. Tako smo se odločili, da bi lahko na naši skupščini sprejeli z Zvezo usklajene spremembe našega statuta in organiziranosti – sicer bi statutarne skupščine morali sklicati posebej. Na podlagi te odločitve smo mandat sedanje sestave organov sindikata dejavnosti podaljšali do skupščine, vendar najdalj za 6 mesecev, to je do marca 1999. Komisija za statut, organizacijo in kadre pa je dobila nalogo, naj do seje ROS v septembru pripravi vse potrebno gradivo, postopek in predloge sklepov, ki so potrebni za izvedbo volilne skupščine kot najvišjega organa sindikata dejavnosti.

V zvezi s pripravo na 3. kongres ZSSS pa smo pričeli postopek izvolitve treh naših delegatov. Dogovorili smo se, da nas bo na kongresu zastopal po en predstavnik vseh treh osnovnih dejavnosti – komunale, podjetij za poslovanje z nepremičninami ter podjetij za varovanje in poizvedovalne dejavnosti. Evidentiranje kandidatov naj poteka po organih sindikata dejavnosti od podjetij navzgor. Istočasno naj poteka tudi evidentiranje možnih kandidatov za predsednika in sekretarja ZSSS po posebnem pravilniku, ki ga je sprejel Svet ZSSS. Prilagodili smo tudi roke, tako da bomo evidentiranje končali do konca septembra.

Obravnavali smo poročilo in sprejeli oceno srečanja komunalcev v Krškem. Enotni smo bili, da je srečanje kljub nasprotovanju nekaterih uspešno izpeljano in da je bila udeležba spet rekordna. Navdušila je uvedba nekaterih novosti v ceremonialu, kot prihod in razvitje prapora srečanja in domiselni prižig velike oljenke (povečava tam najdene rimske oljenke za razsvetljavo). Vsi udeleženci so bili zadovoljni in hvalijo celoten potek srečanja. Na seji je bilo le nekaj pripomb na finančni prispevek sindikata za sponzoriranje pokalov, saj so se do sedaj srečanja samofinancirala s kotizacijo. Pojasnjeno je bilo, da smo se tako dogovorili že s finančnim načrtom ter da imamo le tako tudi večji vpliv na potek srečanja. Podobno smo prispevali za pokale zmagovalcem tekmovanja delavcev stanovanjskih podjetij, ki je prav tako lepo uspelo v Dolenskih Toplicah.

V nadaljevanju seje smo sprejeli predloge sklepov nadzornega odbora pri pregledu finančnega poslovanja in usmeritvah za letos, se do

govorili o pospešitvi obravnave osnutka pravilnika o solidarnostni pomoči in pridobitvi mnenj iz območij ter podprli pobudo za podeljevanje lastna priznanj za sindikalno delo. Na izpraznjeno mesto člana komisije za kolektivne pogodbe dejavnosti smo imenovali Franca Bratušo iz Toplotne oskrbe Maribor, sicer predsednika območnega odbora za Podravje. Ta je to dolžnost prevzel le pod pogojem, da bo komisiji pri pogajanjih zagotovljena močna strokovna podpora.

Sekretar je poročal o razmeroma skromnem odzivu oz. vrnitvi vprašalnikov o organiziranosti in položaju v sindikatih podjetij ter ponovno zaprosil sekretarje območnih odborov za pomoč pri zbiranju odgovorov.

Sprejet je bil sklep o vključitvi sindikata v pogovore o delovnem osnutku predloga zakona o javnih uslužbencih, saj so lahko s posebnim odlokom lokalne skupnosti na ta zakon vezani tudi zaposleni v javnih podjetjih gospodarskih javnih služb.

Miloš Mikolič, sekretar

Sindikata poklicnih gasilcev

Pogajanja o KP bomo nadaljevali septembra

Po uspešnem podpisu kolektivne pogodbe v Javnem zavodu za zaščito in požarno reševanje Maribor smo pripravili usklajeno besedilo nove kolektivne pogodbe za poklicne gasilce, ki ga bomo ponudili našim delodajalcem v pogajanja in podpis. V ta namen se je izvršni odbor SPGS sestel s skupino za pripravo besedila kolektivne pogodbe. Povabilu se je odzval tudi Šink iz MO Uprave RS za zaščito in reševanje. Skupaj smo uskladili še nekaj dilem v besedilu in se dogovorili, da se bomo pred izdelavo čistopisa o nekaterih pravnih formulacijah posvetovali še s pravno službo RUZR. Predstavnikom uprave smo predlagali, da bi se septembra sestali na Ministrstvu za obrambo ob sodelovanju RUZR s pokrajinskimi direktorji uprav za obrambo. Upamo, da bo naš predlog upoštevan. Prosili smo jih za koordinativno vlogo med sindikatom in župani. Z njimi bi se nato sestali po območjih in se dogovorili za nadaljnji potek pogajanj. Šink je ob tem še poudaril, da naj bi bil ta dogovor enoten za vse, torej tudi za Koper in Ljubljano, ter da se moramo sindikati poenotiti.

Na seji smo obravnavali tudi delovno-športno tekmovanje v Postojni. Izvedbo srečanja smo zelo dobro ocenili, prav tako tudi razpoloženje udeležencev. Potrdili smo sponzoriranje pokalov, pripomba pa je bila, da bi morali sindikatom v zavodih zagotoviti večji vpliv pri določanju sestave ekip. Srečanje bi morali bolj izrabiti za uveljavitev našega sindikata. Prihodnje leto je organizator iger GZ Trbovlje, nato pa bo ponovno na vrsti zavod iz Kranja, o čemer se bo potrebno še posebej dogovoriti. Obravnavali smo tudi podeljevanje priznanj SPGS, saj so tudi razmišljanja o njihovem izročanju na posebni svečani seji in ne več na delovno-športnem tekmovanju.

Precej razprave je bilo tudi o pripravah na kongres ZSSS, sklicu skupščine SPGS in pravilniku o finančnem poslovanju.

Miloš Mikolič, sekretar

III. ROKOVNIK ZA IZVEDBO POSAMEZNIH AKTIVNOSTI

1. Postopek za evidentiranje članov ROS, predsednika in dveh podpredsednikov, sekretarja, članov nadzornega odbora se izvede do 20. septembra 1998.

2. Kandidacijska konferenca bo do 15. oktobra 1998.

IV. KRITERIJI ZA KANDIDIRANJE PREDSEDNIKA, DVEH PODPREDSEDNIKOV IN SEKRETARJA SINDIKATA KŽI SLOVENIJE:

- članstvo v Sindikatu KŽI Slovenije;
- ugled in zaupanje med članstvom sindikata;
- usposobljenost kandidata za prevzem predlagane funkcije;
- kandidat mora sprejemati statut, program in druge izvedbene akte Sindikata KŽI Slovenije;
- kandidat naj bi že do sedaj aktivno sodelovali v eni od oblik dejavnosti Sindikata KŽI Slovenije;
- kandidat mora znati organizirati in voditi demokratične razprave;

– kandidat mora biti sposoben sprejemati argumentirane predloge in stališča drugih.

V. VOLITVE:

– predsednika ROS in člane nadzornega odbora bodo volili delegati 1. kongresa Sindikata KŽI Slovenije;

– oba podpredsednika in sekretarja ROS bo volil republiški odbor takoj po končanem kongresu.

Srečko Čater, predsednik

Humoreska

V našo tovarno je strogo prepovedano prinašati alkoholne pijače. Izjema je samo 13. julij, ko ima naš direktor rojstni dan. Takrat šef računovodstva, ki ima doma vinograd, pripelje v tovarno vino kar v posodah. Na upravi začnejo direktorjev rojstvi dan proslavljati že zjutraj, direktor pa se jim pridruži šele po malici. Vsak, ki pride na upravo, "mora" z veselo družbo nazdraviti na direktorjevo zdravje. Zato imajo vsakega 13. julija vsi šefi in mojstri na upravi veliko opravkov.

"Naš mojster je bil včeraj odlično razpoložen," je rekel 14. julija pri malici strugar Lojze. "Ko je prišel iz uprave, kjer je urejal nekaj v zvezi z našimi dopusti, se je samo smejal. Nato je vse delavce v obratu pohvalil, češ da dobro delamo, kar se letos še ni zgodilo. Obljubil nam je celo, da bo na koncu meseca vse ocenil kot nadpovprečno delovno uspešne, kar se nam bo poznalo pri plači."

"Seveda je bil vaš mojster dobro razpoložen, saj je včeraj spil petkrat po dva deci vina na direktorjevo zdravje. To sem videl na lastne oči, ko sem včeraj nesel bolniški list na upravo," se je oglasil rezkar Vili.

"Kdo ve, če tudi ti včeraj na upravi nisi vsega dvojno videl. Kolkor te poznam, se pri vinu tudi ti nisi držal nazaj!" je Vilija zbudel skladišnik Rudi.

"Nazaj sem se že držal, nazaj, saj ga sicer ne bi spravil po grlu, vendar pa sem vse dobro videl. Ne boste verjeli: med drugim sem videl tudi, kako sta se komercialni in tehnični direktor, ki sta bila že dva meseca skregana, objela in poljubila," je pomenljivo dejal Vili.

"Ali je mogoče, da dela vino takšne čudeže?" smo vprašali vsi v en glas.

Iz dnevnika delavca Jožeta

Regres za vino

"Poslušajte to: direktor je predsedniku sindikata obljubil, da bo podjetje še ta teden vsem zaposlenim izplačalo regres za letni dopust in to v gotovini. Direktor Finalista naj si tiste svoje bone, s katerimi si delavci še vina ne morejo kupiti, vtakne kar za uho!" je vzkliknil direktor. Če ne bi vsega tega slišal na lastna ušesa, ne bi verjel," je nadaljeval Vili.

"Kaj pa je na to rekel komercialni direktor?"

"Vstal je in s kozarcem v roki prisegel, da od gradbenega podjetja Finalist ne bo več sprejemal plačil v bonih. Nato pa je vzkliknil: "Če nimajo denarja, naj nam pošljejo vino, ki je bolj uporabno kot boni!" Od navdušenja smo vsi zbrani zaploskali, nato pa smo se objeli in zapeli Mi se mamo radi."

"Neverjetno!"

"Še bolj neverjetno pa je, da sta po zabavi telefonistka Mira in kurir Peter ponovno odšla skupaj na njegov vikend. Kakor kaže, je Mira že pozabila, da jo je Peter za novo leto varal s tajnico Vido."

"Samo upamo lahko, da komercialni ni pozabil, kaj je govoril včeraj. Sedaj, ko je tako vroče, bi bilo zares boljše, če bi nam namesto neuporabnih bonov, s katerimi človek ne more nič pametnega kupiti, dali vsak dan pri malici kozarček ali dva vina," je veselo komentiral Lojze.

"To pa bi bilo zares pametno, še posebej, če bi vsi vodilni dobili dvojno mero," je dejal Vili. "Potem bi se v naši tovarni imeli vsak dan vsi tako radi, kakor smo se imeli za direktorjev rojstni dan."

"Še bolj pametno pa bi bilo, če bi kar v kolektivno pogodbo in socialni sporazum zapisali, da mora vsak delavec poleg regresa za malico vsak dan dobiti še pol litrčka vina, poslanci, politiki in ministri, ki imajo več odgovornosti in višje plače pa temu primerno več. Na ta način bi ubili tri muhe na en mah: politiki in poslanci bi se med seboj spravili in se nehali prepirati; v podjetjih bi se ponovno imeli vsi radi; še najbolj veseli pa bi bili slovenski vinarji, ki imajo še dve tretjini lanskega vina. Trenutno zori v slovenskih vinogradih 110 milijonov litrov vina. Da bi ga vinarji imeli kam spraviti, mora vsak odrasel državljan do trgatve spiti 80 litrov lanskega vina," se je zarežal Rudi. "Morda je uvedba regresa za vino pri malici še zadnja možnost, da bi v tej deželi prišlo do sprave ter da bi se vodilni menedžerji in delavci v podjetjih po privatizaciji med seboj zopet imeli radi."

Možak na sliki je prejšnji teden sodeloval v pohodu članov sveta ZSSS pred vrata parlamenta. Še bolj opazen je bil na velikem protestnem zborovanju 28. marca, vodil je namreč pogrebne slovesnosti za zloglasno belo knjigo. Ker minister za delo prihaja v državni zbor s predlogom zakona o zavarovanju za primer brezposelnosti že te dni, bo jeseni, ko bo čas novih zaostritev, Lenart Horvatič verjetno spet v središču akcij KNG in ZSSS.

Dobra ideja

"Ne vem, kaj bi morali v tej deželi v našem podjetju še storiti, da bi nam v blagajno priteklo kaj denarja," je na sestanku dejal direktor.

"Bife!" je ugotovil eden od delavcev.

Trpljenje

"Rudi je umrl!"

"Ali je revež zelo trpel?"

"Pa še kako! Žena je bila do zadnjega trenutka ob njegovi postelji!"

Zdravo življenje

"Zakaj vedno mižiš, kadar piješ špricar?"

"Zdravnik mi je strogo zabičal, da ne smem več pogledati v kozarec!"

Na bencinski črpalki

Moški se je ves dan nervozno sprehajal po bencinski črpalki.

"Oprostite, kaj pa vi že ves dan počnete tukaj?" ga je vprašal črpalkar.

"Nič posebnega: poskušam se odvaditi kajenja!"

Zvestoba do groba

"Pred smrtjo bi od tebe rad zvedel samo še eno stvar: Ali si mi bila v življenju vedno zvesta?"

"Dragi, saj veš, da ti je zdravnik

strogo prepovedal, da bi se razburjal..."

Sreča

"Pomisli! Mož, s katerim imam tri otroke, mi je včeraj, ko sva se skregala, rekel, da me ni nikoli zares ljubil!"

"Bodi vesela! Koliko otrok bi šele imela, če bi te zares ljubil!"

Hvaležnost

Po pogrebu so se šli svojci s cvetjem in darili v bolnišnico zahvaliti zdravniku, ki je zdravil pokojnega.

"Le zakaj nosite vsa ta darila?" je dejal zdravnik.

"Ker smo dediči!"

Opozorilo

"Če boš šel letos z družino na dopust na Hrvaško, ne smeš imeti denarnice v žepu. Boljše, da jo daš ženi v torbico."

"Zakaj?"

"Ker kune žrejo jajca!"

Obisk

"Draga! Zelo mi je dolgčas. Ali bi šla na obisk k sosedom?"

"Ne. Zares se mi ne ljubi. Tako so dolgočasni!"

"Sicer pa naju tako in tako ne bi bili veseli!"

"Potem pa pojdiva!"

turistična
agencija

ATRIS

BORZA SINDIKALNEGA TURIZMA

STALNO BORZNO SPOROČILO

ATRIS – BORZA SINDIKALNEGA TURIZMA, Ljubljana, Dalmatinova 4, sprejema ponudbe prostih počitniških možnosti, posreduje proste zmožljivosti, organizira zamenjavo, nakup ali prodajo počitniških objektov, stanovanj, bungalovov, prikolic in drugih možnosti. Pišite nam ali telefonirajte na 061/131-00-33, int. 384, 385, 061/326-982 ali 322-975; naš telefaks je 061/326-982 ali 317-298, žiro račun 50101-601-92077 – Atris. Poslovni čas za stranke vsak delovnik od 9. do 16 ure.

A. POČITNIŠKE ZMOGLJIVOSTI,
KI VAM JIH NUDIMO

BOHINJSKO JEZERO: dve alpski počitniški hišici za po 6 oseb – kuhinja, kmečka dnevna soba, 3 spalnice, kopalnica – 100 m od jezera – cena 9.680 SIT na dan, upokojeenci imajo 10-% popust.

POKLJUKA: počitniški dom MK, dve in štiriposteljni apartmaji, cena 7.600 oz. 9.000 SIT dnevno, turistična taksa ni vključena; – brunarica MK, dva povezana apartmaja za skupno 8 oseb. Cena za najem celotne brunarice je 18.500 SIT dnevno, turistična taksa ni vključena.

PLANICA: počitniški dom – sobe, etažni TWC, polpenzion 3.600 SIT dnevno.

KRANJSKA GORA: – počitniški dom, tri- in štiriposteljne sobe, TWC, polpenzion 4.000 SIT na dan, otroci do 7 let 30-% popust; – garsonjera za 4 osebe – cena 6.800 SIT dnevno;

– počitniški dom v GALERŠAH, za 2 do 4 osebe, polpenzion 4400 SIT.

CATEŽ: hišice za 5 oseb, bogata oprema, cena od 7.800 SIT dnevno.

PIRAN: dvo- in štiriposteljni apartmaji, cena 7.500 oziroma 9.200 SIT dnevno.

PIRAN: počitniški dom, -3, 4 ali 5 posteljne sobe z TWC, prosto od 7. do 24. avgusta – cena polpenziona odrasli 4000, otroci do 12 let 3000 SIT.

DOLENJSKETOPLICE – GOSTIŠČE RAČKA: športnorekreacijska ponudba, popusti v toplicah, ribolov, tenis, jahanje ali kolesarjenje. Dvo-, tri- ali štiriposteljne sobe (TWC in klima). Cena nočitev je 4.400 SIT, polpenzion 5.700 SIT.

POČITNICE NA PODEŽELJU: DOBROVA – SENOVO: Turistična kmetija Na Terogu (Kristina Perko), tel.: 0608/70-000;

TOMAJ – DUTOVLJE: Turistična kmetija Škerlj (Izidor Škerlj), tel.: 067/65-271.

PONUDBA VELJA PREVILOMA ZA TEKOCI MESEC.

B. SINDIKALNI IZLETI

Sindikalne organizacije ali kar tako oblikovane skupine vabimo, naj nam posredujejo svoje želje za družabni ali strokovni izlet ali potovanje po domačih krajih ali v tujino. Možnost plačila v 3 obrokih.

Sindikalni izlet v POSOČJE: Most na Soči, kosilo na rečni ladji, Kobarid – muzej 1. svetovne vojne na povratku ogled Vipavske kleti, pokušina vin in zabavni večer.

IDRIJA: enodnevni izlet v Antonijev rov rudnika živega srebra, Kobarid muzej 1. svetovne vojne, prelaz Vršič, Kranjska Gora – pojedina in zabava.

VIPAVSKA DOLINA: enodnevni izlet: Kostanjevica, Štanjel, Križ, Lipica, k osilo, Vipava, ogled Vipavske kleti, degustacija in večerja z zabavo.

BELA KRAJINA: ogled Metlike – pokrajinski muzej, muzej gasilstva na Slovenskem in vinska klet, obisk več domačij s prikazom domače obrti.

SLOVENSKO MORJE: z obale, na in pod morjem – Strunjan, pomorski muzej v Piranu, ogled morskega življenja skozi stekleno dno posebne ladjice, piknik v Strunjanu – pojedina in zabavni orkester.

SLOVENSKE GORICE: preko Slovenske Bistrice na Ptuj – ogled graščine, muzeja in imenitne vinske kleti; popotovanje po vinski poti do kmečkoga turizma PRI KAPELI, pozno kosilo, pokušina vin in zabavno popoldne ter del večera.

C. REZERVACIJE AVIONSKIH ALI
LADIJSKIH VOZOVNIC

D. POČITNICE IN DOPUSTI 1998

NOVIGRAD – KASTANJA: bungalovi za 4 osebe z mini kuhinjo, dvema spalnica in TWC; hišice za 4 osebe, 7 ali 10 dni, cena 9.200 SIT. V času od 22. avgusta **akcijska cena** 7900 SIT na dan.

PORTOROŽ – SEČA: sobe ali apartmaji za 2 do 4 osebe, polpenzion 4.600 SIT.

SAVUDRIJA – RAVNA DOLINA: počitniška hiša, opremljena za 7 oseb (kuhinja, kopalnica, 3 spalnice), cena od 8. junija do 30. julija 9.500 SIT na dan. Idealno za večjo družino ali dve manjši.

KRANJSKA GORA: počitniški dom z osmimi sobami za 3 do 4 osebe, etažne sanitarie. Cena polpenziona je 4.350 SIT, otroci do 5 let 2.750 SIT.

CEROVEC pri SEMIČU: – Bela Krajina za miren dopust. Samostojna hiša z apartma-

jem za 2 do 4 osebe; kuhinja, kopalnica, jedilnica, spalnica in dnevna soba.

ANKARAN: bungalovi za 3 ali 4 osebe, polpenzion 4400 SIT na osebo, otroci 3200 SIT.

PORTOROŽ – BELI KRIŽ: štiriposteljne sobe, TWC, polpenzion 3800 SIT, otroci do 10 leta 2800 SIT – od 3 do 10 sob od 26. junija do 21. avgusta.

FIESA: sobe s kopalnico za 3 ali 4 osebe, polpenzion, odrasli 5500 SIT, otroci do 10 let imajo 30 % popusta.

POREČ – hotel NEPTUN: do 18. julija – akcija 7 = 6, 14 = 12 dni, otroci do 7 let gratis, brezplačen prevoz na otok Sv. Nikola.

OTOK MALI LOŠINJ – Nerezine: stanovanje za 4 – 5 oseb. Termini praviloma vsako soboto, cena dnevnega najema od 30. avgusta do 12. septembra je 6800 SIT. Idealne razmere za bivanje in kopanje.

VELI LOŠINJ: počitniški dom, dvo-, tri- in štiriposteljne sobe. Termini so desetdnevni – 5., 15. in 25. v mesecu. Cena polpenziona je 4950 SIT na osebo, otroci do 12 let 3800 SIT.

POREČ – apartmaji LANTERNA: dvosobni apartmaji z opremljeno kuhinjo, za 4 osebe, tedenski najem v sezoni 99.800 SIT.

POREČ – hoteli: polpenzion v dvoposteljni sobi, 7 dni. Cene na osebo: Tamaris 52.400 SIT, Pical 55.800 SIT, Fortuna 64.700 SIT, Diamant 49.200 SIT, Kristal 49.600 SIT, Rubin 48.400 SIT, Delfin 39.600 SIT, Zorna 54.900 SIT.

ROVINJ – hotel Eden: 7 dni, polpenzion v dvoposteljni sobi, cena 69.400 SIT na osebo (taksa je vključena v ceno).

OTOK PAG – Stara Novalja: privatno stanovanje, 7 dni. Cena najema: za 2 osebi 42.750 SIT, za 4 osebe 71.250 SIT, za 6 oseb 85.500 SIT.

OTOK HVAR – Jelsa: apartmaji PINUS – za 4 osebe, cena najema za 7 dni je 96.900 SIT.

SAVUDRIJA – Montenegro: hišice za 4 osebe, TWC, polpenzion 3.900 SIT na osebo, otroci do 10 let imajo 30 % popusta.

OTOK BRAČ – POSTIRA: paviljoni Tamaris, dvoposteljne sobe – polpenzion 4.900 SIT na osebo.

ČRNA GORA VABI: – BUDVA – Slovenska plaža: apartmaji, cena 7-dnevnega najema in letalski prevoz 62.000 SIT; – **SVETI STEFAN:** privatni apartmaji, cena nočitve 1800 SIT na osebo, 7- ali 14-dnevni termini. Letalski prevoz organizira Atris.

E. SEJMI

HANNOVER – Home electronics, 26. do 30. avgusta in Informacijska in komunikacijska tehnika, letalski prevoz, 3 dni, cena 114.000 SIT;

– IAA, gospodarska vozila, 5. do 19. septembra, 2 dni, cena 89.900 SIT (letalski prevoz).

FRANKFURT – knjižni sejem, 7. do 12. oktobra, 4 dni, cena 125.000 SIT.

Atris sprejema naročila sindikalnih organizacij za organizacijo dopustov v Sloveniji in ob celotni jadranski obali. Cene v posezoni so še posebej ugodne!

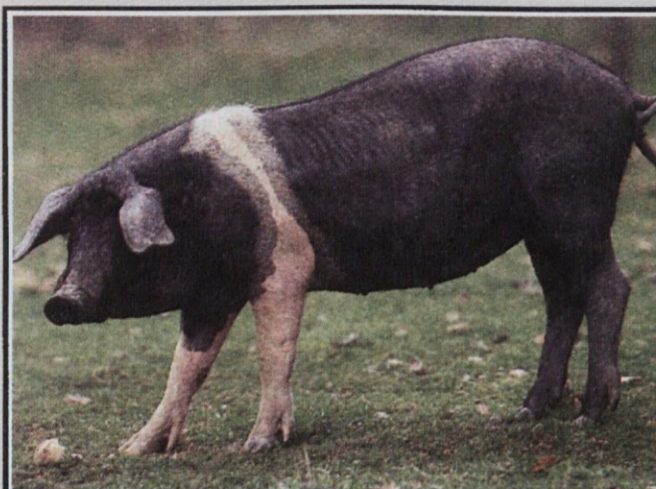
Naročite katalog!

Metod Zalar, direktor borze

POČITNICE NA PODEŽELJU

DRBETINCI PRI PTUJU – kmetija PRI KAPELI: družina Justine Veršič vas samo 15 km od Ptuja preseneti z prvovrstno domačo kuhinjo, čudovito okolico in dobrotami Slovenskih Goric. Raj za gobarje in poznavalce vin!

Nova Delavska enotnost	ZLITINA Z ŽIVIM SREBROM	HRVAŠKI PARLAMENT	VLEČNA RIBIŠKA MREŽA POTEHALKA	ŽLAHTNI PLIN (Rn)	NOVINAR GIACOMELLI	STAR IZRAZ ZA PLAČILO	3 OSEBA EDNINE	REDKO ŽENSKO IME (goduje 3. januarja)	Avtor: Marko Bokalič
PREROKOVALEC IZ ZVEZD									PODOLGOVAT ZRAKOPLOV
TEKAČ NA NAJDAJŠJI PREIZKUŠNJI									
SMRTNI ANGEL							NEON	SLOV. SO-PRANISTKA (Norina)	
IGRA NA SREČO					ALEKSANDER MARODIČ	NASILNA TATVINA			
IZMIŠLJENO OPRAVIČILO						OMEJENO TRAJANJE			
1									

VOLILNI PREDLOG			SORODEN, SKORAJ ENAK POJAV	PRENOSNI MINI OSEBNI RAČUNALNIK	VZOREC IZDELKA, MAKETA				
IZKLJUČITEV IZ DRUŽBENE SKUPNOSTI						SEF OZN ANAN			
VISOKA PLANOTA IZ DD SARAJEVA					EMIL NAVINŠEK	MESTO V S. FRANCJI			
ZALOŽBA OBZORJA			FR. IGRALKA (Magali)				JEZERO V TURČIJI		
			NEK. KENIJ TEKAČ Henry				VIŠINOMER OBLAKOV		
OV RATNI PAS ZA PSA								MOŠKI SPOLNI HORMON	STVARITELJ UMSKEGA DELA
ANGL. LOGIK (George)					TRAK ZA OD-LIKOVANJA				
NAJVIŠJA TOČKA					PESNICA MUSER				
2								ELDA VILER	
								TRAVA 2 KOŠNJE	

NAGRADNA KRIŽANKA	PREMER ODPRTINE PRI OPTIČNI NAPRAVI	GRM ZA ŽIVE MEJE, KALINA	ČOLN ZA PREVOZ ČEZ VOODO	PRAVLIČNO ŠTEVILO RIJEKA	3		PORJAVELOŠT KOŽE												
SLOVENSKI IGRALEC (Janez)							ŠVICARSKA SMUČARKA (Sonja)	DELEČ Z NABOJEM REKA V ROMUNIJI				IZUMITELJ BENCINSKEGA MOTORJA (Nikolaus)							
KOPRSKI SKOF (Metod)							ENKA					NOVOZELAN. DOMAČIN							
							IME DVEH VASI V HALOZAH					GRADBENI POKLIC							
ČLOVEKOV NOTRANJI JAZ				PROZNO DELO						FRANCIJ	GLAVNI GRŠKI BOG								IZVIRNA MISEL
				NASILNA AKCIJA							DELOVNO PODROČJE								
PREMOGOVNIK							FRANCE TOMSIČ			PALACINKE ZA ZAKUHO									
							ANCONA			EVROPSKI VULKAN									
TRST			AKI (knjižno)							IT. DIRIGENT (Alberto)									EDGAR DEGAS
			NADLEŽNA ŽUZELKA				BABICA	DEL TENIŠKE IGRE, NIZ											ZEMELJSKO POVRŠJE
NEURESNIČ-LJIVOST V PRAKSI	4									FRANČOSKI PISATELJ (Jean Paul)									
										TITAN									
NIZKA GOZDNA RASTLINA							VOČJA KROŽKA												GOVEJA MASCOBA
MESTO V ZAHODNI ROMUNIJI																			
											Radio Salomon								BRITANSKA PRINCESA

GESLA NAGRADNE KRIŽANKE št. 28 (23. 7. 1998):

- 1:
- 2:
- 3:
- 4:

Gesla iz današnje nagradne križanke napišite na označena polja, izrežite in pošljite nalepljeno na dopisnici na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije – Svet, Dalmatinova 4, Ljubljana. Tudi tokrat je nagrada 5000 tolarjev, zato ne pozabite napisati svoj točen naslov in davčno številko. Upoštevali bomo pravilne rešitve, ki bodo prispele do ponedeljka, 3. avgusta letos.

Pravilna rešitev gesel iz 26. številke Nove Delavske enotnosti:
 1. MICHELLE, 2. PFEIFFER, 3. COOLIO.
 Nagrado 5000 tolarjev prejme Andreja Mesarič, Planina 27, 4000 Kranj. Nagrado bomo poslali po pošti.

SALOMONOV
UGANKAR
 IZHAJA VSAK PETEK!
 BOGATE NAGRADE!